

Balkánem na bicyklu 2005 - Srbsko, Albánie, Černá Hora, Bosna a Chorvatsko

Přípravy na cestu – kam letos, nový pas a spacák

Letošní cyklo dovolenou nasměrujeme opět na jih. Proč? Balkán nás totiž uchvátil, tak to letos pojmem trochu odvázněji:

- Albánie je výzva
- už jsme otrlí cestovatelé, do Kosova už se nebojíme, naopak nás láká
- Černá Hora nás z Pavlových loňských fotek nadchla
- Bosnu jsme si zamilovali už od první cesty v roce 2002.
- Jadran Expres - přímé vlakové spojení ze Splitu do Prahy nám umožní pohodlnou cestu zpět. A ještě jsme, jakožto na první zpáteční vlak sezóny, získali fantastickou slevu, že ani paní na Libeňském nádraží v okýnku nevěřila a musela si to ověřovat telefonem kamsi na ústředí. Ty nejlepší místa v lůžkovém kupé za 555,- Kč na osobu. Podobně tomu bylo i u posledního zářijového vlaku, ale pouze ve směru TAM.

Ale samozřejmě nikdy nic není jednoduché, takže pár týdnů před odjezdem Luděk zjistil, že má propadlý pas. A pro nový si musí zajet do Zábřehu, protože má trvalé bydliště v Herolticích. Naštěstí vše stihli vyřídit, ale bylo to za pět minut dvanáct. Skoro doslova, protože pro pas si jel ve čtvrtek 26.5. a v sobotu 28.5. jsme vyráželi.

Můj pas taky není nejnovější. Má platnost už jenom několik měsíců a pro cestu do Albánie vyžadují platnost alespoň půl roku. Nechce se mi si vyřizovat nový pas (už bych to totiž nestihla v řádné termínu a musela bych žádat o rychlejší, což je samozřejmě dražší a platnost omezená), tak píšu maily na albánskou ambasádu do Prahy a na českou ambasádu do Tirany. Výsledek je 50:50. Jedni psali, že je to v pohodě, hlavně když bude pas platný při vstupu a výstupu ze země a jak dlouho je jim šumák, ti druzí opsali to nařízení, že pas musí platit ještě alespoň toho půl roku po vstupu do země. Rozhodla jsem se to risknout. Smysl nařízení nechápu. Nějak to dopadne.

Taky jsem se rozhodla pořídít si nový spacák. Koupila jsem si dvoukilový spacák značky Prima, do -32°C, tak doufám, že v něm bude prima :-)

Ještě jsme museli na Pavlovi D. vyloudit svařovací drát na vlajku. Bez vlajky totiž nevyjždíme. A svařovací elektroda se zdála být vhodným nositelem vlajky. No, možná by bylo i něco vhodnějšího, ale den před odjezdem jsme neměli čas něco shánět, tak jsme se vypravili za Pavlem. Jeho garáž totiž ukrývá poklady a zachraňuje nejen nás, ale i půlku Žižkova.

Konečně jsme snad měli všechno potřebné. Mapy, jídlo, oblečení, vše balíme do bágů a podle hesla, co zapomeneme, to nebudeme potřebovat, jsme takto zapomněli doma onen drát na vlajku :-)

0. den - sobota 28.5.2005 – nelítostný budík, teplotní rekordy a je povinné CZko na autě?

Vstávačka v 6:00. Budík je nelítostný. Rychlá snídaně, nervozita vládne. V 6:50 zase nemilosrdně zvoní Pavel P. Cože? Pavel P.? Ano, letos nás totiž neodvází Láďa, ale Pavel. Využijeme jeho úžasného služebního auta, které jezdí zadarmo. Tedy skoro zadarmo, pokud tankuje v Čechách. Což samozřejmě znamená nemalé

snížení nákladů na cestu. Ale znamená to také, že nám Pavel musí obětovat celý víkend a řídit 1.000 km tam a 1.000 km zpět. Ale ochotný je, za což jsme velmi rádi a tímto mu za jeho ochotu zpětně moc děkujeme!

Takže teď stojí venku před domem a pomáhá nám nakládat věci do kufru a kola na auto, aby si za pár desítek minut sedl za volant a vyrazil s námi na daleký Balkán. Bude to pro něho malý trénink, za pár týdnů totiž na podobnou cestu (včetně té cesty autem) vyrazí i on.

Už od rána panuje horko. V rádiu hlásí, že je nejteplejší konec května za posledních 230 let. Jinak se neděje nic zajímavého, zastavili jsme krátce na Aralce a v 9 jsme profrčeli kolem Brna. Máme skvělý mezičas. Natankovali jsme u Hypernovy poslední benzín zadarmo a vyrazili směr Slovensko. Vše jde zatím bez problémů.

Pavel má obavu z toho, že nemá na autě CZko. Zdá se nám blbost, že by to mělo být povinné, ale jistí si úplně nejsme a pro jistotu se po něm koukáme na benzínce. Ale nemají, tak jsme si koupili aspoň Slovenskou dálniční známku. Stojí 150 SK a 175 Kč. Trošku si prohodili kurz, ale prý je tam 40Kč navíc za výměnu peněz. Zajímavé.

Policajtů na hranici jsme se zeptali, jak je to s tím CéZetkem. Prý není potřeba. Tak se Pavel konečně uklidnil.

Slovenský úsek jsme prosvištěli rychle. Klasicky jsme pokukovali po spoustě větrných elektráren v Rakousku, obdivovali Bratislavský hrad a než jsme se nadáli, jsme v Maďarsku. Na první benzínce MOL jsme již naučení zastavovat pro maďarskou dálniční známku. Zde vyšlo najevo, že si Pavel nepamatuje SPZku svého auta :-)

Chtěli jsme se tu najíst, ale nikde není stín, tak jedeme dále. Odpočívadlo ve stínu borovic jsme našli až asi 80km před Budapeští. Je hrozný vedro, tak se nedivte, že hledáme jak se před paprsky slunce ukrýt. Obědváme řízky a pak pokračujeme dál. Vedro je horší a horší, na chvíli použijeme i klimatizaci. Jediná atrakce cestou je orel na skále u Tatabanji, jinak je cesta nudná a dlouhá. Ve 13hodin projíždíme kolem Budapešti. Libujeme si, jaký máme pořád skvělý čas ... až jsme nezvládli odbočku na okružné M0 kolem Budapešti. Nakonec jsme si ale poradili a napojili se jinde. V půl třetí jsme u Kecskemétu a sjíždíme z dálnice. Už víme z loňska, že tady dálnice končí, i když je na mapě zakreslená, tak nás to letos nepřekvapilo. Spíš nás šokovalo, že se stavbou dálnice od loňska vůbec, ale fakt vůbec, nepokročili.

Pořád máme skvělý čas, lepší než vloni. Ale nic jiného nám nezbyvá, protože jedeme asi o 150 km dál než loni.

Takže i když je cesta do Szegedu docela hororová (něco jako silnice č. 11 v úseku Chlumec nad Cidlinou - Hradec, než postavili dálnici), jsme v půl čtvrté na hranici do Srbska. Tady se od loňska přeci jenom něco maličko změnilo. Budují novou celnici a i dálnice zde jim jde od ruky. Končí těsně za jedním domkem, jehož majitel se asi nechce odstěhovat.

Do Srbska je fronta, ale naštěstí to netrvá dlouho. Pavel musí formálně otevřít kufr a jsme volní. Ještě měníme 50 euro za dináry, abychom měli na „autoput“ (zdejší něco jako dálnice) a valíme. Zastavili jsme na benzínce OMW, kde jsme dotankovali (už za své), Pavel si dal kafe, Luděk čaj, vyplnili jsme dotazník a zapsali se do Knihy hostů a pokračujeme do Noviho Sadu. Přehnal se krátká přeháňka, na „putarině“ nás skáslí o 400 dinárů (sazba pro cizince) a už jsme v Novim Sadu. Je to obrovské město, trochu se motáme, než jsme našli naši odbočku, ale jsme šikovný, tak za chvíli už stoupáme po úzké jednosměrné silničce přes nevysoké pohoříčko. To jsme přejeli a za ním nás čekala zase zdánlivě nekonečná severosrbská rovina. Do Valjeva, do dnešního cíle a startu naší cesty, to máme ještě asi 2 hodinky. Ale i to Pavel bez problémů zvládl a v 19.45 jsme byli na místě.

Nějaký čas nám ještě trvalo, než jsme našli nocleh, s autem je to kapánek horší, ale nakonec jsme ho našli nad městem v lese. Po rychlé večeři jdeme spát. Jsme unavení, hlavně Pavel musí být z toho celodenního řízení.

Valjevo - autem skoro 1.000 km

Na kole - 0 km

1. den - neděle 29.5. – ale taky první burek, první defekt a první kopce

Moc dobře se nám nespalo. Večer někdo asi z nějaké chaty poblíž pouštěl nahlas rádio a štěkali psi. Luděk se zase, asi nervozitou, probudil příliš brzy. Pavel spal v autě a nestěžuje si. Je tady ale dost komárů, tak vše házíme do auta a jedeme zpět do Valjeva. Hned na kraji prodávají burek, tak to nemůžeme jen tak minout. Pozvali jsme na něj Pavla, který burek neznal a tak to byla pro něho premiéra. Pak jsme našli malé parkoviště před bytovkami a začali se krámovat. Vše jsme naložili na kola a rozloučili se s Pavlem. Ještě jednou jsme mu poděkovali, zásobili ho dostatkem dinárů, aby mohl jet po autoputu a pak jsme se rozloučili.

Pavel odjel směr Praha a my osaměli. Nesmutnili jsme ale. Rychle jsme nasedli na kola a vyrazili vstříc cestě a nějakému dobrodružství.

Jak jsem psala, že jsme rychle nasedli na kola, tak ono rychlé bylo jenom to nasednutí. Kdo zažil jízdu s předními bágly a plně naloženým kolem, tak ví, že po roční pauze jde jízda hodně ztuhá. Kolo zdá se být značně nestabilní a trvá pár kilometrů, než si na to jeden zvykne. Navíc já zjišťuji, že mi nejde tachometr. Tak jsem hned houkla na Luďka a ten jedním rychlým pohledem zjistil příčinu. Při výměně pneumatik dal kolo opačně. Profesionál :-). Oprava (otočení kola) je tím pádem rychlá a my konečně opouštíme Valjevo. Proti proudu řeky, ve stínu. Zdá se to být ideální na rozjezd. Po 13ti kilometrech se staví přehrada a silnice místo toho, aby dál vedla údolím, se zvedá a vede 8%ním stoupáním nahoru. Není to, pravda mnoho, ale když si uvědomíte, že jsme první den na cestě, bágly plné jídla a my nemáme nic najeto, tak pochopíte, proč teď do toho kopce tak šíleně funím. Navíc začíná pěkně nepěkné vedro a to je teprve dopoledne. Každou chvíli musím zastavit a vydýchat se. Luděk hlásí do vysílačky, že už je nahoře. Tak to se má. Mně to trvá déle, ale konečně jsem tam i já.

Chvilku jsme si odpočinuli, Luděk o něco delší chvilku (tím že na mě čekal) a pak sjíždíme. V dále pod sebou vidíme stavbu té přehrady. Však jsem to říkala hned na začátku, že silnice měla vést údolím. Ve vsi Počuta by si dal Luděk pivo, když už je po poledni (je přesně 12). Mezitím jsem si všimla, že mám prázdné přední kolo. To to pěkně začíná. Defekt a my nemáme najeto ještě ani 25km. K lepení jdu teda Luďkovi pro to pivo (lahvové Valjevsko) a já do sebe nalila litr minerálky. Jen ve mně zasyčela :-). Díra je u ventilku a nepodařila se zalepit, takže měníme duši a pokračujeme. Zase do kopce! Otvírají se pěkné výhledy, ale pořád šlapeme výš a výš. Luděk je přede mnou notný kus ve předu. Já musím často odpočívat. Dávám si závazek, že zastavím vždycky až po kilometru jízdy, ale většinou musím slézt už po půl kilometru. To jsem teda po zimě pěkně zlenivělá. Najeto sice něco už letos máme, byli jsme na velikonocích u Náměště nad Oslavou, na Šumavě a jezdili jsme trochu i u nás na chalupě v Těchoníně, ale s bágly ani kilometr a je to znát!

Od cestářů se Luděk dozvěděl dvě zprávy - a obě špatné. První, že do sedla zbývá ještě asi 8 km a druhá, že máme brutální chybu na vlajce: pohodili jsme vlajku Chorvatska a Srbska, což by se nemuselo líbit nějakému fanatickému nacionalistovi. Luděk pak radši ve volné chvíli opravil popisek. Chvilí odpočíváme, stoupání je totiž docela prudké, ale pak nechávám Luďka jet ve předu. Po chvíli mi hlásí, že už je nahoře.

Konečně jsem nahoře i já, ale dalo to takovou práci, že jsem chvíli i začala pochybovat o svém zdravotním stavu. Opravdu jsem měla pocit, že ten kopec nedám, a to se mi stává málokdy. Ale dala jsem a pak i všechny ostatní už v mnohem větší pohodě. Jen ten první byl prostě "hnusnej". Pavel o rok později tudy jel autem a říkal, že by to na kole jet nechtěl. Ale ono se to z auta zdá vždycky horší.

Nahoře zjišťujeme, že je před námi bouřka. A mně se zdálo, že se trochu zatáhlo. Rychle sjíždíme dolů v bláhové naději, že už to je definitivní sjezd dolů, ale brzy nás to vyvedlo z omylu a my zase funíme nahoru. Vyjíždíme skoro stejně vysoko, jako byl ten kopec před chvílí. Je to klasická situace: před námi bouřka a my vyjíždíme na nejvyšší místo široko daleko. Silnice totiž vede po úbočí a na vrcholky kopce. Ale jsou všude kolem domy, kdyby bylo nejhůř, někde se schováme. Naštěstí pro nás to vypadá, že nás bouřka mine. Ještě několik zatáček a jsme nahoře - pokolikáté už dneska? Ale už to šlo trochu lépe, tělo si zvyká, což je dobře. Cítím se lépe, možná proto, že se otevřely výhledy na hory v Bosně a silnice se kroutí dolů mezi baráčky a políčky. Dole teče hraniční řeka Drina a my sjíždíme asi 20kilometrů pořád jenom z kopce! Silnice je mokrá, muselo tady pěkně pršet! Takže nakonec je dobře, že jsme se tak ploužili, protože jsme sem přijeli právě včas - až po dešti. Z mapy zjišťujeme, že jsme právě projeli pohorí Povlen a sedlo bylo 1.272 m.n.m vysoko. Uf uf!

Po parádních 20ti kilometrech veget skončil a my jsme úplně dole. Na křižovatce je hospoda, tak jdeme na pivo Jelen. Bavíme se přátelsky s bandou motorkářů ze Srbska, kteří za nás nakonec to pivo a kolu zaplatili. Pomalu jedeme hledat nocleh. Ještě to v dálce trošku bouří a maličko krápe, ale ustává to. Jedeme podél říčky a to je po dnešní celodenní šichtě příjemné. Akorát že je to kolem samé políčko, dům nebo zahrada a s noclehem bída. Snědli jsme napůl tatranku a pokračujeme dál, aspoň něco najedeme, protože jinak to bylo dneska slabší.

Luděk má na noclehy čuch. Odbočil doprava od silnice a našel louku (sice neposečenou) s kupkou sena a potůčkem. Ten byl nakonec lepší, protože voda v řece byla kalná. Umyli jsme se, povečeřeli "Mámino kuře na paprice" a rychle zalezli. Krásně a dlouho se spalo. Ono je to znát, když má člověk za sebou skoro 80km na kole :-)

Dub

Denní: 76,4 km

Celkem: 76 km

2. den - pondělí 30.5. – signál mobilu, střet autem, oběšená ovce, všude samé domy, domorodci straší

Vstáváme v 7:30. Místo je geniální v tom, že jsme skryti za stromem. Posnídali jsme rybičkovou pomazánku, já dopisuji deníček a Luděk balí stan a spacáky. Nebe je vymetené, odhadujeme to zase na parný den.

Pokračujeme pořád podél řeky a jede se pěkně. Hluboké údolí je totiž pořád ještě ve stínu. Za Zaglavakem jsme se od řeky odpoutali a začalo pořádné stoupání. Ale už jsme po včerejšku vytrénování, tak se nám těch pár serpentýn jelo lépe než včera. Navíc nepotřebuji tak často odpočívat, ale i tak zastavuji co 1-2 kilometry. U čůrku s vodou - tak typického pro Balkán - na mě Luděk čeká. Prý už je to nahoru jen 1 kilometr. A měl pravdu - za chvíli jsme tam. A nebo to bylo tím, že sedlo mělo jen 805 m.n.m.?

Je tu ohromný žulový památník, tak se na něj jdeme podívat, abychom si trošku odpočali, a pak hurá dolů. Po pár zatáčkách brzdíme v centru Užice. Je to rušné město působící moderním dojmem. Luděk si u anglicky mluvícího stánkaře koupil sluneční brýle za 600dinárů. Asi nás natáhl, ale co! Poradil aspoň, kde mají burek. U něho jsme si zapnuli mobil a přijali SMS od Pavla z neděle 21:42 hod., že už je konečně doma. Odepsali jsme mu ihned, že bohužel dříve nebyl signál.

Při výjezdu z města nějaký děda vtipně otevřel dveře od auta, zrovna když kolem projížděl Luděk. Naštěstí do něj jen trochu ťuknul. Děda se smál, moc to neřešil. Stejně to byla jeho chyba.

Jedeme kousek po hlavní na Sarajevo, je tu docela provoz. V Gorjani má být přístupná jeskyně a opravdu, už vidíme odbočku na Potpecka Pečina. Má to být malý kousek od silnice, ale to se asi zdá lidem, co jedou autem. Byly to asi 3 kilometry a závěr docela dost do kopce. Tak moc, že tři kluci jdoucí ze školy šli do toho kopce rychleji než já na kole.

U obrovské díry do skály se ptáme chlapíka na vchod do jeskyně. Ten odběhl a když přiběhl zpátky, měl v ruce baterku a vstupenky. Na prohlídku jdeme sami, ale na to už jsme ze srbských jeskyní (konkrétně z loňska) zvyklí. V jeskyni má být 9°C, tak si oblékám ponožky na nohy a mikinu. Procházíme nejprve tou dírou a teprve pak vlézáme do samotné jeskyně. Je moc pěkná! Výkladu místy nerozumíme, ale krápníkový útvar "Oběšená ovce" nás zaujal mimo jiné tím, že se to řekne naprosto stejně. Ani jsme se nestačili pořádně ochladit, mikiny zůstaly uvázané kolem pasu, a už jsme venku. Sestupujeme po dlouhém úzkém vytesaném schodišti přimknutém ke skále, je to docela zážitek.

Po prohlídce si Luděk v bufáci dává pivo (opět jen lahvové) a já vařím hrachovku, kterou pak musíme ochladit v potůčku vytékajícím zpod skály (možná i z jeskyně). Je takové vedro, že by se ta polívka asi normálně nevychladila.

Pak jsme se vrátili zase na tu hlavní a jeli po ní až do Požegy. Pořád tam byl docela provoz, ale dalo se to. Tam jsme ale odbočili na Ivanjici. Jedeme pořád víceméně po rovině, projíždíme jednu vesnici za druhou, v mapě jsou kolečka vždy pár kilometrů od sebe, ale v realu je to jedna velká vesnice. Řadu kilometrů jsou

podél silnice domy, krámky a hospůdky víceméně permanentně. V Arilje jsme měli za sebou 20 kilometrů non-stop jízdy, tak jsme si v malém obchůdku koupili pití a rajčata a shodujeme se v tom, že u nás je to hezčí. Domky jsou v Čechách semknuté ve vesničkách, ale tady jsou naprosto všude! Jak podél silnice, tak i roztroušené po kopcích.

Tak dost pauzy a zase nasedat. Máme 70km, dvacku ještě uděláme a pak začneme hledat nocleh. Vjeli jsme do soutěsky, domy zmizely a kolem nás jen příroda. Nevídaný jev! Láká nás to k táboření, ale riskneme to a pojedeme ještě dál. Ale asi jsme zaváhali, protože hned po výjezdu ze soutěsky začalo Prilike a pak, i když to do Ivanjici bylo ještě 9 km, tak domy v podstatě neskončily. Na trhu jsme si koupili jablka a banány a zkusili odbočku mezi domy, ale domy byly všude, ne jen u silnice a navíc bordel a odpadky. Hrůza, ble!

Tak valíme dál, co se dá dělat, ještě je světlo. Kousek mě doprovázejí 4 kluci na kolech. Jedou na ryby a chtějí si povídat. Tak jsem se dozvěděla, že se někteří učí ve škole ještě ruštinu.

V Ivanjici se odpojili a my projíždíme město. Jsou to lázně, tak to tu docela žije takovým tím večerním lázeňským ruchem. Luděk se baví s domorodci, ale pomalu se šepí, tak raději spěcháme ven za město. Třeba někdy skončí. Navíc cosi mleli o tom, že tam dál nebude asfalt a že máme jet jinudy. Což bude určitě blbost, protože ta silnice dál je podle mapy tlustá žlutá, takže by měla být kvalitní (hahaha - jak jsem se mylila, ale o tom později...).

Konečně opouštíme město, alespoň se nám to tak zdá, ale domy nekončí, pouze prořídly. Pomalu se stmívá, údolí se zužuje ... a máme nocleh. Je to hned nad silnicí. Sice je tu nějaký dům, ale bude to spíš víkendová chatka nebo bouda na náradí. Stan jsme postavili na cestě u pole, uvařila jsme sójové maso s brkaší a hráškem a pak jsme zalezli. Na nebi je spousta hvězd a Pavel píše SMS, že by se mělo snad trochu ochladit, ale od středy už zase vedro. Stejně je to prý i v Praze. Tak dobrou noc.

Ivanjica

Denní: 106,9 km

Celkem: 182 km

3. den - úterý 31.5. – bacily, ať žijí mapy, do 1.400 m.n.m., vesnice bez lidí, útočí psi, domácí burek

Nocleh byl nakonec fajn a jako bonus jsme ráno navíc ve stínu. Lud'ka začalo bolet v krku. Vypadá to, že moje nemoc, se kterou jsem bojovala na začátku a která mohla možná za mojí indispozici z prvního dne, na něho skočila. Tak snad to přepere podobně jako já. Bude zase pařenice a bacila vypotíme :-)

Vyrážíme až v 10 hodin. Silnice vede pořád podél řeky a za Medureeje Luděk očekává "konec asfaltu", jak tvrdil ten pán včera. Ale pořád jedeme po pěkném asfaltu, tak si o těch jejich informacích myslím svoje. Vjeli jsme do přírodního parku Golija. Máme vítr v zádech, krajina kolem začala být opravdu parádní a nám nic nechybí k pocitu pohody. A pak najednou (nemůžu napsat, že bez varování) asfalt skončil. A jako trest za moje pochyby se cesta změnila v hnusnou, úzkou a blátivou ... řekněme hliněnku. I šotolina je moc slušný výraz pro tuto cestu. Jedeme po ní dál, to dá rozum, ale když se objevilo rozcestí, jsme v koncích. Mapa mlčí a dál si trvá zarytě na tlusté žluté hlavní cestě vinoucí se až do Noviho Pazaru. Rozhodli jsme se chvíli počkat, kdyby náhodou tudy jelo nějaké auto. Luděk využije čas a aspoň si ve stínu opraví cvakající střed. Ale auto jako na potvoru jede hned.

Prý jsme úplně blbě, musíme se otočit, jet zpět, kamsi „do brda“ (do kopce) a přes nějaké Biele Vode ... no moc tomu popisu nerozumíme, ale raději se vrátíme. Sice jsme si žádné jiné odbočky nevšimli, ale kdo ví ... A hele, mám opět prázdné přední kolo, ach jo. Tentokrát to byl trn, který se zapíchl do pláště, našťestí si vybral přední kolo, to se opravuje lépe. Když je zalepeno, otáčíme to a valíme zpět.

Potkali jsme tlupu dělníků, tak jsme si upřesnili naši cestu. Prý do Biele Vode bude asfalt a pak nevědí. Tak uvidíme. Za mostem opravdu cosi vede vzhůru do kopce, ale asfalt to není ani v nejmenším. Vydali jsme se tam, co jiného nám taky zbývá. Řadím 1:1 a slibuji si, že zastavím první auto, abych se ujistila o tom, že jedeme dobře. Ale nic nejede, co by tu taky jelo.

Po jednom kilometru opravdu ostrého stoupání najednou začal asfalt. A dokonce má i bílou čáru uprostřed. Tak to jsou mi záhady! Stoupání docela ujde a nebo jsme si už zvykli. Kousek dál pracují na skoro kolmém políčku babička s dědou, tak jsme se jich optali na cestu. Jedeme dobře. Do kopce 15 kilometrů. No tě pic!

Tak jsme zhlkli sušenky a pokračujeme. Jsme skoro bez vody, ale doufáme v čůrky s vodou. Na Balkáně jsme se o dostatečné zásoby vody nikdy moc nestarali, vždy jsme totiž dříve nebo později narazili na nějaký pramínek vody u silnice. A taky že jo. Po pár kilometrech stoupání jsme se mohli občerstvit ve studené pramenité vodě. Když pak pokračujeme dál, nebe se začíná podezřele černat a v dálce hřmí. Bezva! Pokračujeme dál. Stoupání ujde i provoz není nijak silný, sem tam auto. Zatáhlo se už úplně a zvedá se vítr. Co asi přijde? Ale zatím bouří v dálce, tak to moc neřešíme, třeba se to zase vyprší jinde. Jenže když jsme projeli pár dalších zatáček, už je jasné, že jsme do toho vjeli nebo nám to přišlo naproti. Začíná krápat. Schovali jsme se pod stromy a když už slyšíme, že bouřka odchází, nasazujeme pláštěnky a jedeme dál v dešti. I ten ustává, a zůstává jen mlha a vlhko. A to je příjemné po tom celodenním pařáku. Navíc je krajina kolem najednou hezčí, rostou tu vysoké smrky a vzduch je svěží. Odpočítám na tachometru těch 15 kilometrů, co mělo být do kopce. Zbývají ještě asi 4, když se objevilo malé jezírko a vypadá to tu jako na průsmyku. Kolem nás krásná příroda, úplně jako někde na Slovensku na horách. A taky že na horách jsme (později jsme se dozvěděli, že jsme byli 1.400 m vysoko). Bylo by to tu fajn na nocleh, ale zdá se nám to brzy a navíc se dost ochladilo, tak zkusíme ještě popojet.

Následuje mírné klesání a pak vjíždíme do Biele Vode, jak nás informuje pomačkaná rezatá cedule. Je tu kafana, tak jdeme na čaj. Jenom na čaj, k jídlu totiž nic nemají, ale nevádí, trochu jsme se vzpamatovali u dobrého silného čaje. Mezitím se venku ochladilo ještě víc, nebo my jsme vychladli po tom stoupání, tak se musíme oblíknout. Ještě jsme si na verandě kafany uvařili slepičí polívku z pytlíku. Zhlkli jsme těch uvedených 8 porcí jako nic k pozdnímu obědu. Pak jsme si nechali poradit, kudy na Novi Pazar. Je to tady totiž jako na konci světa. V době největší slávy to tu možná trochu připomínalo Krkonošské Mísečky, ale teď tu je jen pár vybydlených horských chalup a tahleta kafana. Krmíme zbylým chlebem dva žebrající psy, chytají ho profesionálně za letu. Chutnalo jim, takže jsme bez chleba :-)

Podle rady se pak vracíme k odbočce na Golijanskou reku, ta je naštěstí značená. Pojedeme prý asi 20 kilometrů po makadamu. Nevadí, nás už nic nerozhází! Naštěstí klesáme. Cesta ujde, jedeme rychlostí 16-20 km/hod, což je na šotolinu slušné. Kdyby těch našich 20 makadamových kilometrů bylo už jenom z kopce, za hodinku a něco jsme na asfaltu. Pak ale míváme nějakou odbočku... Snad jde jenom o lesní cestu, i když takřka není žádný rozdíl mezi "silnicí" na Novi Pazar a lesní cestou. Jenže ta naše silnice se po chvíli narovnalá a za další chvíli už zase vede provokativně do kopce. No tohle! Pokračujeme dál, ale nejsme si teda vůbec jistí. Nikdo tu nejezdí, nikoho nevidíme, tak raději kupředu, zpátky ni krok. Ploužíme se do kopce po kamenité cestě rychlostí 5-7 km/hodinu. Jedeme setrvačností, protože když nevíme, jestli jedeme dobře a nebudeme se náhodou muset vracet, tak nás to dopředu moc netáhne.

Po pár kilometrech se sklon zlomil a my klesáme, tak třeba konečně už ... ale prdlajs. Po krátkém sjezdíku jsme přešli řeku a ocitli se na rozcestí. Doprava podél vody dolů vede makadam, doleva nahoru asfalt a cedule Golijanska reka. Já bych jela dolů podél vody, Luděk zase naopak nahoru. Nezbývá, než se jít něhoho zeptat do té vesnice. Já souhlasím, je to v tuto chvíli nejlepší nápad. Už vidíme pasoucí se krávu, lidi budou poblíž (hahaha - dnes již podruhé).

Zbytečně jsem jákala nad krávu, ta nám cestu nepoví. Pokračujeme dál, vidíme domy, ale lidi ne. Je tu starý hotel, ale nevypadá vybydleně, dokonce tam svítí žárovka, tak se jde Luděk k němu podívat. Ale nikdo tu není, je to opuštěné. Popojeli jsme tedy kousek dál, stojí tu dva domy, otevřená okna, na zahradě visí prádlo. Tady musí někdo být. Voláme, ale marně. Nikde nikdo... Působí to docela strašidelně. U dalšího domu spí pes u boudy (živý), ale lidi nikde. Je to jako z nějakého katastrofického filmu. Vedle silnice leží auto převrácené na střechu, tamhle stojí jiné na cihlách. Na fotbalovém hřišti se pasou další krávy. Jenom lidi chybí. Divné.

Pak jsme uslyšeli zaržát koně. Ohlédli jsme se a je to opravdu kůň, navíc ověšený dřevem. V této vesnici snad žijou jenom zvířata! Ale přeci si ten kůň nenaložil to dřevo úplně sám? Kde je kůň, musí být i člověk! A hele, další koně pomalu sestupují pěšinou po úbočí. A za nimi, není možné... mladý člověk v teplákové soupravě.

Posílá nás nahoru (Luděk měl pravdu), ale za vesnicí prý asfalt skončí a bude makadan. A taky že jo! Asfalt zmizel a místo něho skáče po makadamu, ale jakém! Velký kameny a navíc zase mírně stoupáme. Ale ono je to jedno. Po těchhle hrůzách se snad lépe jezdí do kopce než z kopce. Že my si vždycky takhle naběhneme! Neradi jezdíme po přímých hlavních, raději přes kopečky, ale proti asfaltu nemáme zhola nic. Kdybychom si vybírali podle mapy ty nejtenčí cestičky, tak neřeknu ani slovo, ale jaktože tyhle žlutý jsou jednou super hladký asfalt a jednou nějaká podobná hrůza! Není to poprvé, co nás to vypeklo. Máme blbou mapu nebo prostě jenom smůlu?

To si takhle pro sebe brblám do kopce, když tu jsme náhle vyjeli z lesa na náhorní planinu. Otevřely se výhledy. Jenom škoda, že toho moc nevidíme, protože se všude válejí mraky po té dnešní bouřce. Najednou si uvědomuji, že ty nejhorší cesty vlastně vedou na ty nejhezčí místa. A tak vracím zpět všechny moje předchozí úvahy a jsem ráda, že jsme tady. Za ty útrapy to stálo. I ty kameny ze silnice zmizely. Je to teď regulérní polňačka, ale rovná a poměrně slušná. Jako na potvoru zase přijíždíme na rozcestí. Nečekáme, že se bude koho zeptat a volíme tu pravou. Vede úbočím kopce a jsou parádní výhledy na okolní kopce a dolů do údolí. Pak jsme minuli pána na traktůrku, který nás ujistil, že jsme zvolili dobře. Cesta vede pro změnu po hřebeni, chvíli nahoru a chvíli dolů. Luděk mi ujel, vidím ho přede mnou nahoře na kopci.

Ale pozor! Štěkají na něj psi. Varuje mě do vysílačky, mám prý si nasbírat pár šutrů a kolem nich to proletět co nejrychleji. Tak sbírám středně velké kameny, mám jich plnou rámovku a pak si připadám jako akční hrdinka :-). Blížím se k ohradce s ovce a snažím se nabrat rychlost. Jde to blbě na tý hliněný cestě mírně do kopečka. Psi ihned startují za mnou, vypadají hodně vostře. Beru do ruky jeden šutrák za druhým a házím je za sebe. Mezitím šlapu co nejrychleji pryč. Je to docela komické, jen si to zkuste šlapat co nejrychleji dopředu a zároveň co největší silou házet kameny dozadu :-). Fyzikálně nemožné :-)

Ale asi to pomohlo, psi se stáhli a zůstali daleko za mnou. Cesta dál mírně klesá a konečně jsme na asfaltu v Duga Poljaně. Gratulujeme si k úspěšnému přejetí těch hor, že jsme vlastně nezabloudili a že těch možností bylo!

Luděk jde k prvnímu domku hned na kraji vsi poprosit o vodu. Pozvali nás na kafe! Je to strašně sympatická rodina, mladý muž (stejný ročník jako Luděk), jeho sestra Sanela a jejich máti. Dostali jsme džus, kafe, zákusek a burek (zde nazývaný pita) s řepou a vejcem a domácí jogurt. Hezky si povídáme, rozumíme si. Nejvtipnější situace byla, když paní vyprávěla (s pýchou), kolik mají dobytka a pak se zeptala Lud'ka, jestli on má nějaké krávy. Ale smál se u toho, tak jim bylo jasné, že to je dobrý vtíp. Taky se jim moc "líbilo" jméno Luděk, "ludak" je totiž prý srbsky něco jako blázen, prostě člověk nemocný na hlavu :-)

Hezky se sedělo a povídalo, ale když se zešeřilo a ochladilo, tak jsme si uvědomili, že musíme zase dál. Rozloučili jsme se, vyměnili si adresy a mobilní čísla a znovu nasedli na naše kola. Cesta pak už vedla jenom z kopce a po krásném asfaltu, takže to nebyla jízda, ale let. Ve vesnicích se už začaly objevovat první minarety jako rakety, ale nás zajímalo spíš, kde hlavu složíme. Už se totiž setmělo a nám se nabízely samé vyložené nouzovky. Nakonec jsme jedním takovým flekem nepohrdli, i když byly docela blízko domy a bylo to trochu z kopce. Aneb i Luděk musí někdy slevit ze svých nároků. Ale nakonec to bylo moc hezké místo: na spasené trávě a potůček opodál.

Už jsme ani nevečeřeli, byli jsme totiž přečpaní z té návštěvy. Jenom jsme postavili stan a zalezli do něho a nazdar bazar, zítra nás čeká Novi Pazar :-)

Vučinice

Denní: 65,2 km

Celkem: 247 km

4. den - středa 1.6. – do Černé Hory, podél řeky Ibar, skládka v kaňonu, nocleh s ledničkou

Vstáváme až v 8. Po tom včerejším večerním silném kafi jsem nemohla usnout. Ráno je zataženo a není vedro. Nemáme chleba, tak snídáme müsli a debatujeme o Černobylu. Možná nás inspirovala ta včerejší vylidnění vesnice Giolijanska reka. Za cestou nás šmírují krávy :-). Lud'kovi není moc dobře, bere si na jízdu 2 acylpyriny a vyrážíme.

Do Noviho Pazaru je to něco přes 20 kilometrů, vesměs z kopce a navíc po větru. Blížíme se k hranici Černé Hory, ale i Kosova. Vesnice se zde zdají být trochu chudší oproti zbytku Srbska. Chátrající nebo nedostavěné domy a všude se válí podstatně víc bordelu. Objevují se nápisy politické strany SDP, mezi lidmi je vidět spoustu Albánců nebo žen v šátcích, lidé čekají s bandaskami na svoz mléka, náhrobky na hřbitovech mají tvar minaretů apod.

Vjíždíme do Pazaru. Je to divné město. Nedostavěné nebo neomítnuté domy, občas někde trčí minaret, podél silnice je to samej vulkanizér (opravna pneu) nebo autopraona (myčka aut). A všude takový ten typický balkánský ruch. Vjeli jsme do centra. Sedli jsme si na lavičku a Luděk jde volat kolegovi do práce. Koupil si na to 200Dinárovou telefonní kartu. Zkouší ho prozvánět z budky, aby kolega viděl číslo. Rojí se kolem něho taxikáři, je pro ně dobrá atrakce. Poradili mu, jak volat do zahraničí, ale kolega nevolá zpátky. Asi je na obědě, ono je totiž půl dvanácté. Tak šel Luděk raději nakoupit něco k jídlu a já dopisuji deníček a pozoruji cvrkot v centru.

Pak se jedeme ještě projet po městě. Vjeli jsme na místní hrad, ale nic moc, ani výhled na město tu pořádně není. Jedeme raději pryč. Pořád podél řeky, ale po nějakých pěti kilometrech se to láme a stoupá prudce do kopce několik kilometrů. Míjí nás auto naložené vojáky, asi jedou do Kosova. Nahoře je tunel. Luděk na mě čeká a než jsem přifuněla nahoru, opravil si nějakou závadu na elektrice. Tunel je neosvětlený a samá díra, ale pak následuje parádní sjezd. Než jsme se nadáli, brzdíme na křižovatce. Doleva je to do Kosova, rovně směr Černá Hora. Napadlo mě, že za nedlouho Srbsko opustíme a ještě jsme si nedali žádné místní jídlo. Luděkovi se můj nápad líbí, tak jdeme najít nějakou hospodu, kde by vařili. Zde na křižovatce dvou hlavních silnic se nám to musí podařit!

Vlezli jsme do první hospody a Luděk se jde zeptat k pultu. Obsluha nás posílá jinam, dokonce jde s námi, že nás bude navigovat. Sedl si do auta a jede s námi kousek zpátky. To je tedy ochota nás zavést ke konkurenci! Nakonec ale i on tam asi šel na oběd, protože v té hospodě už zůstal u stolu jako zákazník. Vrchní v téhle druhé hospodě je divnej. K jídlu je buď ražniči nebo pleskavice, ceny nikde nemají, tak nás asi natáhnou. Ale necháváme to být, dáváme si každý tu pleskavici a nakonec jsme spokojení. Jídlo je dobré a je ho hodně. Dokonce mi kousek, co jsem už nemohla sníst, nabalili mezi dva chleby do igelitového pytlíku.

K silnici se připojila řeka Ibar, nebo se silnice připojila k řece, těžko říci, ale každopádně projíždíme fantastickým kaňonem. Má to sice být po proudu řeky, ale silnice, zdá se, vede spíš do kopce. Nevadí, protože se kocháme. Cedula píše, že kaňonem pojedeme 17 km, tak super. Opravdu zážitek - tunýlky, skály, srázy a modrá řeka Ibar. V jedné zatáčce musel Luděk spájet na mém kole upadlý drátek (nesvítíl mi zadek, což je blbě v té spoustě tunelů). Dojeli nás 3 kluci na kolech a dali se se mnou do řeči. Byl to divný pocit, sami v kaňonu, nikde nikdo jen my a oni. Já nevím, proč ty lidi podezírám pořád z nějaké nekalosti a oni si přitom chtěli jenom povídat. Úplně jsem se styděla, že jsem jim zpočátku odpovídala neochotně, jenom na půl pusy.

Projeli jsme nevím kolik tunelů a nejdnou je tu cedule Črna Gora. Ta sice (zatím) není samostatný stát (ten vznikne přesně o rok později - pozn. autorky), přesto je na hranicích pasová kontrola. Vyžadujeme razítko do pasu, ale to prý dostaneme na straně Černé Hory. Zapisují si nás ručně do obrovské knihy a jsme svědky následujícího rozhovoru, kdy se jeden celník ptal druhého: "co tam mám napsat, když přijeli na bicyklu?" A druhý mu odpověděl: "napiš, že přijeli na bicyklu". :-))

Tímto jsme opustili **Srbsko**, kde jsme najeli **317 km** a jsme v Montenegro. Je 17:45 hodin. Je to tu stejný.

Silnice pokračuje kaňonem řeky Ibar, jenom se nad námi objevily vyšší zasněžené hory. Stoupáme!! Co to!?!? Vždyť máme jet po proudu řeky? Silnice ale nakonec vystoupala nahoru a vede po okraji kaňonu. Výhledy jsou tak opravdu fantastické. Jenom ty rezavý svodidla nebudí velkou důvěru a sráz je hned za nimi. Proto když to jde (a jde to skoro vždy, skoro nic tu nejezdí), jedu raději uprostřed silnice.

Jedeme, kocháme se a dáváme si pozor, abychom nespadli do propasti, když v tom se před námi objevila kouřící skládka. Na tom by nebylo nic divného, na Balkáně běžná věc, ale tady nás to šokovalo :-(Pamatuji si, že toto místo fotil i Pavel vloni, ale realita je hrůzostrašná. Oni si ten kaňon zavážejí odpadky! U nás by na podobném místě bylo minimálně CHKO a tady je to smeťák. Asi uvažují tak, že kaňon je dlouhý desítky kilometrů a není zdaleka jediný v Černé Hoře, tak co na tom, že pár set metrů zasypeme bordelem. Navíc se

to ze silnice nahoře do té propasti tak krásně sype. Jenom přijede auto, vyklopí náves a odpadky samy padají dolů. Něco odnese řeka, něco zmizí samo díky permanentnímu požáru. Fuj, je to hnus, jedeme radši odtud.

Za tunelem sice skládka zmizela, ale v hlavě mi myšlenky zůstávají pořád. Navíc když se pořádně podívám dolů k řece, vidím spoustu odpadků, které řeka z té skládky odnáší, a které se zachytily na břehu. Jsou to čuňata!

No nic, musím myslet na jiné věci. Blíží se osmdesátka a večer a my nemáme vodu. Snažím se fotit okolní hory, ale už je šero, tak doufám, že ty fotky vyjdou. Při focení jsem si všimla pěkného místa dole u řeky, ale nemáme vodu. Naštěstí je nedaleko benzínka, tak jsme o vodu poprosili a rázem máme plné lahve. Luděk jde k řece okouknout ten plac a já koukám, jak přijelo auto, něco na způsob pick-upu a vykládá z něho pytle s odpadky a hází je k řece. Tak to je teda silné kafe!

Luděk se vrací s tím, že je dole pěkný plácek, ale řeka prý je plná bordelu. Ale bereme to, asi tu nebude moc na výběr. Na stromech u vody visí igelitáky, všude se povalují PET lahve, míváme ledničku ... hnus. Naštěstí se nám podařilo najít plácek několika metrů čtverečních bez odpadků, kde Luděk postavil stan. K večeri jsme dojedli zbytky polední pleskavici a rajskou polívku. Ve stanu pak píšeme SMS do Čech a pak dobrou.

Kaňon řeky Ibar
Denní: 85,3 km
Celkem: 333 km

5. den - čtvrtek 2.6. na Čakor, vlci, medvědi a Albánci

V noci se Luděk vzbudil, že prý slyší nějakého psa očuchávat u stanu. No, je to možný, ty odpadky přilákají spoustu zaběhlých psů. Jsem docela vystrašená, ale nakonec jsme se shodli, že to bude asi tou řekou. Hučí tak silně, v tom hukotu člověk slyší ledacos a všechno možné si vsugeruje.

Ráno je zataženo. Dneska by to naopak chtělo, aby bylo jasno, kvůli výhledům. Ludčkovi pořád není nic moc. Po snídani jsme zabalili a pak vyvláčeli kola zpět nahoru na silnici. Projíždíme Rožaje, je to taková špinavá a rozpadlá díra a začínáme stoupat. Před námi jsou zasněžené hory, tuším, že jde o Černohorské dvoutisícové pohoří Bielasica. Stoupání přitvrzuje, sklon začíná být docela nepříjemný, ale po 3 kilometrech je tunel (dlouhý 1,1 km) a za ním jedeme z kopce. Balkánský temperament se projevuje mimo jiné tím, že na nás všichni troubí. Někdy, když je toho moc, je to docela nepříjemné. Cestou dolů se objevily zase ty zasněžené hory. Zastavuji na focení a cestáři mě utvrzují v tom, že jde o Bielasicu. Chvilku si s nimi povídám o naší cestě. Dozvěděl jsem se, že na průsmyk Čakor nevede asfaltová cesta. Což mě moc nepotěšilo.

Na sjezd dolů (dlouhý 17 kilometrů) se musím přiblíknout a to nejen do mikiny, ale i do bundy, jaká je zima. Cestou vidíme další Černohorské pohoří Komovi a Albánské Prokletije. A to už jsme v Ivangradu neboli po novu Berane. A zase musíme šlapat do pedálů. Město samotné není nic moc. Leží mezi horami v nadmořské výšce 670 metrů. Centrum je široká pěší zóna a obchody. Zapadli jsme do burkárny, které šéfuje sympatický podsaditý chlapík. Platíme eury (oficiální měna v Černé Hoře) a po vynikajícím (jak jinak) burku jsme si ještě objednali každý dva zákusky.

Z města jedeme podél řeky Lim na Andrijevicu. Kolem silnice se zase válí kvanta odpadků, ale řeka je překvapivě čistá. Před námi se strmí vysoké hory, tak jenom uvažuji, kam asi pojedeme, kde asi je ten Čakor. V Andrijevicu jsme odbočili na Peč a pořád jedeme proti proudu řeky. Tomu říkám stoupání - svištíme místy i 20km/hod.

Houkla jsem na Ludka, že bychom měli někde koupit chleba, protože kdo ví jak to bude vypadat dál, směrem do hor. Zastavili jsme ve vsi Murino, kde je i odbočka na Plavské jezero. Koupili jsme chleba a salám a pojedli. Mezi sousty se bavíme se sympatickým policajtem. Říká, že do Čakora ručí za bezpečnost a pak že ne, tam jsou prý Albánci a ty on nemá rád. A v lese v horách jsou medvědi a vlci. Sdělil nám samé bezvadné informace, vidíte :-)

Dojedli jsme a jedeme dál. Úzká silnička se klikatí po úbočí kopců stále mírně do kopce, napravo široké údolí a nad ním zasněžené hory. Vypadají jako velehory a tak si připadám jako někde v Himalájích.

Překonáváme pár prudkých úseků, kde jedeme zvolna, ale fakt hodně zvolna (rozuměj: nemůžu dohnat chodce :-)) A pak jsme přijeli do poslední vesničky Velika. Kupodivu tu mají i „prodavnici“ (obchod) a u ní čůrek s vodou. Fousatý domorodec se s námi dal do řeči. Nabídl rakiji, ale nakonec donesl dvě sklenice podmáslí. Bylo teda vynikající na to, že to vlastně vůbec nepiju :-)) Ukazuje po okolních kopcích, kde je Čakor a varuje, ať tam nahoře nespíme, že tam dál jsou „Šipetari“ (Albánci). Máme prý přespat u jeho známého Popoviče. Na kus papíru nám pro něho napsal vzkaz. Popovič má prý nahoře salaš, kde přes léto pase ovce. Děkujeme, to by mohlo být zajímavé, já rozhodně nebudu proti přespat někde v bezpečí.

Rozloučili jsme se a pokračujeme. Jenže po dvou kilometrech nás zase dojíždí ten fousáč v autě, má s sebou známého, který prý procestoval celý svět. Prý byl i v Africe, ale v Čechách ještě ne. Ukazoval nám ale žiletky Made in CR, no vida, co se z Čech vyváží. Vypráví nám o historii, o Titovi, no je to takový velký kecálista. Mezitím se k našemu hloučku přidali další dva zvědavci, z toho jeden Albánc. Pak si ještě oba zkouší naše kola, fousáč jede na mém, ale moc jim to nejde. Povídalo by se hezky, kecal nás dokonce zve k sobě na něco k jídlu a pití, ale rádi bychom už jeli, potřebujeme se dostat co nejvýš, ideálně až k té salaši a to je ještě notný kus cesty.

Cesta pomalu stoupá, Luděk míjí starou babičku, cosi na něj volá, ale on jí nerozumí. A ona odpovídá "když nerozumíš, tak přeju srečan put“ (šťastnou cestu). Cesta se vine úbočím kopců, za chvíli jsme na opačné straně a koukáme dolů na vesnici a na to, kudy jsme jeli před chvílí. A pak najednou skončil asfalt. Jelo se tak hezky, ale čekali jsme to každým okamžikem. Byli jsme rádi za každý asfaltový kilometr, ale muselo to přijít. Nemuselo, ale ... kdo by se asfaltoval tady s tou silničkou do hor na konci světa ... zbytečné.

Povrch docela ujde, přestože jsme dostali informaci, že má být „nedobrý“. Ale my už jsme těch hrubých cest zažili tolik, že nám tato připadá ještě slušná. A tak se pozvolna ocitáme výš a výš, jak jsem už psala, nahoru ta neasfaltová cesta zase tolik nevadí, tolik nás to nebrzdí. Kilometry přibývají, sem tam by se našlo i nějaké to místečko na stan, ale chceme najít toho Popoviče, i kvůli tomu, abychom mu vyřídili pozdrav od lidí dole ve vsi.

Konečně se pod cestou objevila obydlená salaš a kolem ní ohrady s ovci a psi. Sestupujeme dolů k salaši a psi se samozřejmě rozštěkali. V salaši byly dvě ženy (stará a mladší) a Popovič. Prý bydlí ještě výš, ale zrovna prý je na cestě dolů, tak máme smůlu. Ženy nemají nic proti, abychom si u salaše postavili stan, ale my z toho nejsme zrovna dvakrát odvázaní. Jednak je sklon stráně hodně prudký a jednak ti štěkáci psi. To už jsme zažili jednou v Lotyšsku a děkuji pěkně. Tak děkujeme, že ještě kousek popojedeme. Nakonec Luděk našel pěkné místo u potůčku stranou od hlavního tahu. Uvařili jsme si rýži s tuňákem a cibulí a zalezli do stanu. Potok hučí, takže v tom hluku si člověk představuje všechny možné zvuky. Jsem z těch informací od těch všech lidí dole pěkně vystrašená, tak jsem se moc nevyspala strachy, že na nás přijde vlk nebo medvěd. Ale nic nepřišlo, našťastí :-)) A bylo i docela chladno, ale nový spacák krásně hřál.

Pod Čakorem
Denní: 86,4 km
Celkem: 419 km

6. den - pátek 3.6. – zákopy na Čakoru, neprojeli, vítejte v Kosovu, jak je to s roamingem?

Ráno je venku docela chladno, ze spacáku se mi vůbec nechce. Předsevzetí ze včerejška, že se ráno v potoce umyju, bere za své. Balíme a na snídani se přesunujeme k „silnici“ na sluníčko. Usedli jsme takřka na silnici a děláme si srandu že je dneska strašný provoz, když v tom, kde se vzalo tu se vzalo - jede auto! První za celou dobu, co jsme opustili včera tu poslední vesnici. Je to tranzit, němci. Jedou taky do Peče, ale nejsou si jistí, jestli tudy projedou. Uvidíme, pokud se nevrátí, tak projeli. Určitě je potkáme, kdyby jeli zpátky. Posnídali jsme s výhledem na hory, na vesničky a na silnici, po které jsme včera přijeli. Na Čakor už to je jenom kousek. Míjíme další salaš, asi Popovičovu a pak už je vidět sedlo. Už od začátku se směju, že nahoře bude stánek s občerstvením a teď jsem tady a volám na Lud'ka, že tu opravdu je trafika. Na Čakoru totiž jsou dvě opuštěné a rozbořené chaty a jeden stánek nebo to byla autobusová zastávka?

Luděk se zdržel kousek za mnou, s někým se zakecal (s kým tady v těch horách?) že prý příští rok v květnu bude referendum o odtrhnutí Montenegro od Srbska. Na sedlo Čakor nám zbývalo 4 kilometry. Konečně jsme tady. Je to zvláštní pocit. Jsme 1849 metrů vysoko. Kolem vysoké hory a sněhové jazyky. Opodál se

pasou koně, je tu jedno kulometné hnízdo a zákopy. A taky pomník Rudé Armádě z roku 1945. Nádherné místo, fantastické výhledy, divoké hory. A taky ty symboly válek. Jedné dávné, druhé poměrně nedávné.

Ale nejsme tu sami. Ze strany od Kosova přichází člověk. Vypadá na Albánce. Vytahuje z kapsy mobilní telefon a někomu volá. Asi má tady na kopci lepší signál. Jdeme k němu, pozdravit ho. Chválí nás, že jsme dobří, že jsme sem vyjeli, ale do Peče prý neprojedeme. Jednak je tam dole překopaná cesta a jednak nás tam prý nepustí vojáci KFOR (tuto oblast kontroluje kontingent Itálie). Tak mu říkáme o těch Němcích, že prý tam jeli a asi projeli, protože se ještě nevrátili. On říká, že není možné, aby projeli. Koukáme dolů, ale nezdá se, že by po „silnici“ někdo jel nahoru. Tak doufáme, že projedeme taky.

Kousek pod sedlem stojí dřevěná chatka s verandou, tady by se spalo, kdybychom to věděli. Sjezd docela ujde, ale místy je cesta hodně úzká, tak si říkáme, jak tady asi projel ten tranzit. Ale stopy od nich na zemi jsou, tak tudy museli jet. A pak najednou, když už jsme skoro dole, proti nám v oblacích prachu modré auto. A je to v prd...

Dojeli prý až k ceduli Kosovo, ale cesta dál je překopaná. Jsou tam prý dvě ohromné díry v zemi. My asi projedeme, ale autem nepřipadá v úvahu. Oni sem jeli hlavně kvůli Rugovské soutěsce, nepočítali s podobnými komplikacemi. Na mapě měli, stejně jako my, normálně průjezdnou cestu. Takže se musí vrátit, ale do Kosova už jinudy nepojedou, vrací se do Černé hory.

My to tedy zkusíme, pro nás to není jen tak, se vrátit. Pokračujeme dál. Dole se objevil opuštěný kamenný dům. K němu nemáme jezdit, správná cesta je ta doleva, přestože je zřetelně nepoužívaná a skoro se ztrácí v roští. Pak se objevila cedule, ale je z protisměru a má informovat vojáky, že opouští Kosovo a aby se vrátili.

Konečně jsme dojeli k těm dvěma dírám v zemi. V pohodě jsme je obešli a říkáme si, jak je to s koly, narozdíl od auta, vše hladké. Jenže o kus dál je další překážka a to podstatně horší. Někdo asi podminoval stráň a ta se sesunula a přes to všechno jsou polámané stromy, asi jako když rozsypete krabičku od sirek. Jenže poněkud větších sirek :-)

Nejde to objet, musíme kola přes to přetahat. Trvá nám to docela dlouho. Luděk zvládl sám svoje kolo, ale moje je těžší, takže jsem musela sundat bágly a ty přenést zvlášť (po jednom) a Luděk se pak vrátil pro moje kolo a ještě jednou pro zadní bágly. Uf, byla to teda pakárna a zabralo to chvíli, ale zvládl jsme to. Pak je cesta už volná! Neuměli jsme si představit, že by se nám ještě něco postavilo do cesty.

Ale už nám štěstí přálo, už jsme jenom dojeli na asfalt a dokonce se objevil i regulérní silniční ukazatel na Čačak. Vítejte v Kosovu.

Po **107 kilometrech** opouštíme **Černou Horu**, ale ještě se tam vrátíme.

Po té fušce jsme si sedli na louku a svačíme sladkosti. Kolem nás jezdí auta KFOR a mávají na nás. Po krátké pauze pokračujeme. Vjíždíme do Rugovské soutěsky, která má být jedna z nejhezčích na Balkáně. Je teda super a to už jsme mysleli, že jsme jí projeli v té oblasti, jak jsme překonávali ty stromy. Ale tam jsme neměli zrovna moc náladu obdivovat okolní kopce.

Zato tady! Klesáme, fotíme, občas musíme trochu šlápnout do pedálů, protože fouká protivítr. Ale to nám vůbec nevadí. Zvládl jsme Čakor, jedeme po asfaltu a z kopce, svítí sluníčko, tak co nám chybí! Vyvracíme si krky, jak koukáme na vrcholky kopců a málem jsme přehlídli kohoutek s vodou. Umyla jsem si aspoň nohy, protože jsem je měla z té prašné cesty pěkně zahumusené.

A pak jsme najednou vyjeli ze soutěsky a před námi nic. Ne že by tam nebylo doslova nic, ale jak jsme byli zvyklí mít pořád před sebou nějaké hory, tak teď skončily a před námi jen rovina. Před vjezdem do Peče hlídá KFOR silnici - asi jde o nějakou tajnou oblast, ale do města nás pustili.

Rázem jsme se ocitli v úplně jiném světě. Domy jsou teda v hrůzostrašném stavu, ale v každém domě v přízemí obchody s různobarevnými vývěsní štíty. Dost to tu žije! Zastavili jsme u cukrárny a zjistili, že se tu platí v eurech. Což je fajn, aspoň nemusíme nic měnit. Při bližším průzkumu jsme zjistili, že si tu hrají buď na celá eura, nebo maximálně na půl-eura. Což pro našince vyjde docela draho (nevím jak pro místní). Velká

zmrzlina stojí euro, malá půl eura a tak podobně. Po zmrzlině jsme si ještě zašli do místního bufáče na nějakou grilovanou specialitku a opouštíme město.

Lidé tu jsou maximálně sympatičtí, mávají na nás a zdraví nás. Aut je tady teda ale snad víc než lidí. Odhaduji, že každé dvacáté auto je nějaký KFOR nebo UNPROFOR nebo prostě nějaký „FOR“. Peč je opravdu pod italskou ochranou, jak tvrdil ten chlapík na Čakoru.

Silnice z Peči je žlutá (podobně jako ta na Golijanskou Reku!) ale tady je to maximální hlavní. Štrúdl aut, jedno za druhým, smrad, trubení, fuj provoz! Místní auta mají SPZku xxx-KS-xxx a jsou tu převážně mercedesy a bavoráky, nic jiného tu kromě těch KFOR nejezdí. Opravdu to na mě dělá dojem, jak říkal někdo vloni, kdy jsme se do Kosova ještě báli jet, že Kosovo je v pohodě, že se tu za misijní peníze prohání vojáci v gazíkách sem a tam a občas strhnou nelegální plakát. Jinak že je tu klid.

S větrem v zádech jsme vjeli do Dečani. Hrozná díra! Kanalizace je řešena stokou na ulici, všude prach, bordel a horko. Na silnici zmatek, spousta aut, každéj troubí. Docela se bojím. S Luděkem jsme se shodli, že necítíme nějaké politické napětí, ale možná je to tím, že nejsme místní a nemáme ten cit pro situaci. Navíc nás by se to stejně netýkalo, my jsme cizinci. A obávám se, že bychom ty jejich konflikty stejně ani nepochopili.

Kosovo je placka ohraničená horami. Jedny máme pořád po pravé ruce, tam někde nahoře je hranice s Albánií. Před námi se objevilo zakázané pohoří Šar Planina a za ním je už Makedonie. Kosovo opravdu není země velké rozlohy. Po průjezdu Dakovicou to vypadá, že bychom mohli dát dneska i ten Prizren, abychom měli od velkých měst pokoj. A asi jsme přejeli i do jiného kontingentu, protože Luděka zastavilo auto Švýcarského KFOR. Varovali ho akorát před řidiči a před minami na hranicích s Albánií. Když jsem je konečně dojela a chtěla si je vyfotit, tak hned vyskákali z auta a strašně ochotně pózovali (Jenom škoda, že jsem zrovna o tento film přišla potom v Albánii. Ale o tom později) Pak nám ještě dali balík vody a odfrčeli zase jinam. Tak takové služby jsou příjemné :-)

Před Prizrenem naskočila na tachometru 100ka. Moc se mi přes město nechce, už toho mám dneska plné zuby, ale Luděk trvá na průjezdu a navíc tu stejně není kde spát. Okolí města je hodně průmyslové, žádné lesy a dneska by to chtělo se někde pořádně zašít. Tak jsme vyfuněli kopeček, v „supermarketu“ si koupili na osvěžení tekutý jogurt a valíme do Prizrenu. Slunce pomalu mizí za horami a my jsme konečně ve městě. Ale nezdržujeme se tu, musíme pryč. Luděk mi ujel. Ještě že máme vysílačky. Do křižovatky těsně přede mnou totiž vjelo auto KFOR, z něj vyskočil voják a zastavil provoz. Přes křižovatku ve směru kam zmizel Luděk potom projela kolona vojenských nákladů, skoro jako kdyby byla mobilizace. Luděk je taky viděl, ale přišel o tu akci na křižovatce. Já jsem si je tajně vyfotila, ale snímky jsou na tom negativu, o který jsme přišli.

Za Prizrenem jsme uhnuli k Albánským hranicím. Provoz trochu ustal a my se pomalu koukáme, kde bychom dnes hlavu složili. Luděk navrhuje dojet ke kopečkům před námi, ale já protestuji. Oháním se, tím, že dohoda byla za Prizren a na nejbližším vhodném místě konec. Už je to tu trochu venkovské, tak jsme na první odbočce zajeli do polí a utábořili se. Uvařili jsme si těstoviny s houbovou omáčkou, když tu se opodál objevil kluk v bílém tričku. Jenom prošel kolem a zmizel. Určitě nás viděl, ale snad to bude v pohodě, nesmíme každého hned podezírat.

Na nebi svítí hvězdy a my zalezáme do stanu. Zkoušíme mobil, ale nefunguje, Kosovo nemá roaming. Tak třeba zítra v Albánii.

Vlašnja

Denní: 120,7 km

Celkem: 540 km

7. den - sobota 4.6. – do Albánie, v Kukeši bez peněz, foťák je fuč

Ráno vstáváme v 7:30. Na stan svítí slunce, auta už troubí a na poli se pracuje. Rychle jsme se nasnídali a odjeli. Cesta na albánskou hranici je mírně zvlněná, vyšlápli a sjeli jsme jeden kopeček a pak přijeli k přehradě. A už je tu celnice. Nejprve samozřejmě Srbská, resp. „Kosovská“.

Posílají nás do koridoru pro pěší, ale pak se kolem nás utvořil hlouček. Jsme pro ně docela atrakce, protože jak říkají, do Kosova moc turistů nejezdí. Fotí si nás a my je, zejména jeden „peacemaker“ Američan z Floridy je tedy maximálně sympatický. Vůbec neřeší, kudy jsme do Kosova přijeli, jen nás varují před špatnými silnicemi v Albánii a pak nás propouští.

Po **117 kilometrech** opouštíte **Kosovo** plni skvělých dojmů umocněných touto šou na hranicích :-)

Na albánské straně hranice je jedna velká místnost, kde sedí náčelník a zapisuje si nás do knihy. Platnost pasu absolutně neřeší, ještě že tak. Jsem ráda, že jsem to riskla a neběžela zbytečně pro nový. Na círu papíru pověšeném na skle vyhledali naši zemi, vstup je „grátis“. Dostali jsme razítko a můžeme jet.

Asfalt se viditelně zhoršil a objevily se ony pověstné albánské bunkry. Přes záplaty jsme doskákali k hospůdce, před kterou stojí dvě obáglovaná kola. Chceme jet dál, ale na poslední chvíli jsem si všimla, že jedno z těch kol je Author. To není možné, to budou určitě Češi!

Zas tak jsem se nespletla, byli to Moraváci z Kroměříže. Mirek Rozkošný a Jana Knapková. Mirka možná znáte z cestopisu „Z Hané do Jeruzaléma na kole“ (já ho neznala, ale dostali jsme knížku, tak jsme neznalost napravili) a Jana je jeho družka. Přisedli jsme si a u piva kecáme dobré dvě hodiny o cestách. Dostáváme informace o Albánii, my zase udělíme rady ohledně Kosova a Srbska. Jsou to ostřílení cestovatelé a znají se osobně s cyklocelebritami jako je Honza Tomšiček, Honza Vlasák a dokonce znají i Pavla Knebla. Napsali jsme jim odkaz na stránky ePastorku a oni nám dali ochutnat rakiji. V tomhle poledním vedru leze teda zatraceně do hlavy. Povídalo by se dál, ale musíme pokračovat. Oni se už v podstatě vrací ze 4týdenní cesty a mají namířeno přes Kosovo někam do Srbska na vlak a domů. My míříme do Kukese. Prý je to jen přes kopeček. Tak děkuju pěkně, ten kopeček měl skoro 20 kilometrů :-)

Nebylo to teda pořád jenom do kopce, ale kombinace vedro + hrozná silnice dávala pocit, že pořád jenom dřeme. Když bylo totiž pár metrů sjezdu, tak to stejně pořádně nejelo. Jedeme po úbočí hor, vždycky přejedeme nějaký hřebínek a už si myslíme, že už bychom měli být v Kukesi, když se před námi objeví další hradba kopců a po něm zase další a tak to jde pořád dál. Lidé jsou tu ale přátelští, hned by se družili, ale absolutně zdejší řeči nerozumíme. Konečně vidíme město Kukesi, ale je za řekou, takže ještě musíme složitě dolů, přes most, pak zase nahoru a jsme tu. Uf, uf!

Jedeme do centra, ale je to jedno obrovské náměstí (náměstí není tak úplně přesné slovo, spíš PLAC), kde NIC není. Rádi bychom si vyměnili peníze, protože z tohoto města zase pojedeme do hor, ale když vidíme procházet se tady krávu, tak nám to připadá nereálné.

Štěstí se na nás ale usmálo. Odkudsi se přičítal takový týpek, věkově asi jako my. Umí anglicky a nabízí nám pomoc. Že prý má u sebe doma ubytované nějaké Čechy, kteří přijeli do Albánie hledat své kamarády (že by šlo o ty tři mladé lidi, co se před časem v Albánských horách ztratili?)

Jsme z té ochoty trochu překvapení, ale kluk nás vede do hospody, kde měníme eura na leky ve slušném kurzu. Pak s námi jde do malé pekárny, kde chceme koupit chleba. Kluk promluvil s prodavačkou a už máme chleba v ruce i bez peněz. Jsme z toho v šoku! :-) Pak nás zavedl zase jinam, kde jsme si koupili mléko, sýr a rajčata. To už jsme si zaplatili. Jsme ještě pozvaní k našemu průvodci domů. Je to od něho strašně hezký, ale my potřebujeme jet dál, rozhovorem s krajany jsme už nabrali zpoždění. Takže neradi, ale odmítáme. Kluk je v pohodě, loučíme se. My jdeme ještě na zmrzlinu, pak jsme trochu pojedli a honem vypadnout z města.

Nejsou tu ale vůbec žádné ukazatele, tak nám musel poradit policajt. A ještě nás doprovází klučina na kole. celkově jsme tady dost středem zájmu, hlavně děti.

Když jsme poprosili na benzínce o vodu, tak to prodavač vůbec nechápal. Pořád nabízel benzín (asi si myslel, že jedeme na motorových kolech), ale když jsme mu ukázali PET láhev, tak mu to konečně docvaklo. Kohoutek mu netekl, ale chtěl nám dát vodu, co měl pro sebe v lednici (2 flašky). To jsme odmítli, přeci jenom v zas takové krizi nejsme, aby si kvůli nám musel odtrhávat od úst.

Silnice je místy bez asfaltu, ale vždycky se znovu objeví, tak nás to netrápí (to ještě ani zdaleka netušíme, co nás čeká a možná je to i dobře). V další vesnici je obchůdek nastrčený šikovně v prudkém kopci, takže jsme před ním akorát zastavili, abychom vydechli. Hned se kolem nás seběhlo hejno dětí, jeden kluk dokonce umí anglicky, ale stydí se. V obchodě potřebujeme hlavně toaletní papír, ale nikde ho nevidím a prodavač moje vysvětlování nechápe. Nechce se mi je uvádět do rozpaků, že tuto hygienickou potřebu třeba nepoužívají, tak beru ubrousky a jako závdavek chlazené pivo a limonádu. Chvilí pak ještě sedíme a popíjíme na obrubníku před obchodem a kolem nás srocení dětí různého věku. Čteme a učíme se vyslovovat albánská slovíčka z průvodce a panuje všeobecné veselí. Když jsme dopili, Luděk se shání po koši na odpadky. Jeden z těch kluků mu plechovku vzal z ruky a mrštil s ní přes silnici do příkopu. Neříkáme nic, raději jedeme. Vesnice celkově jsou tady hrůza. Samý odpadky, kanalizace vede přímo vesnicí, tak to nemá cenu jim něco říkat. Stejně by to nepochopili.

Do další vesnice přijíždím dlouho po Ludřkovi a když ho vidím, tak se zase uprostřed chumlu lidí s někým vykecává. Já využívám situace a chci jet napřed. Do další vesnice tak přijíždím první. Ihned se kolem mě seběhly děcka. Protože je to tu hodně zvostra do kopce, tak mě dohnaly rychle. Není mi to moc příjemné, tak je odháním, ale nenechají se. Cizinka na kole je pro ně zdroj zábavy. Kopec je tak prudký, že musím sesednout a tlačít, kluky mám za prdelí tak 20 metrů. Smějí, jak tlačím, tak jim ukazují, aby si to vyzkoušeli, jaké to je tlačít plně naložené kolo do toho krpálu. Berou to jako výzvu a když pak přijíždí Luděk, tak nechápe, že si vykračuju jako princezna a pět kluků tlačí moje kolo :-)

Za chvíli zase nasedám, ale kluci nás chtějí tlačít dál. Pár jich tlačí za nosič moje kolo, ostatní se seběhly za Ludřkem a tlačí jeho. Je to docela sranda. Je jich asi 10 a chvíli pomáhají mně, chvíli Ludřkovi. Takto jsme překonali několik serpentýn. Nebylo to špatné. Za vesnicí bylo fotbalové hřiště, tak nám zamávali, že jdou hrát fotbal.

Děkujeme jim, loučíme se a dál chceme pokračovat sami. Kluci míří na hřiště, když tu se najednou otočili a běží zase za námi. Tlačí nás ještě asi půl kilometru a pak uviděli bandu z jiné vesnice a utekli před nimi. Nevadí to, protože další stoupání už není tak prudké. Přijeli jsme do osady pod skalnatými horami. Ráda bych si udělala konečně nějaký snímek. Šahám obvyklým pohybem do brašny přidělané k zadním bágům, otvírám jí a nevěřím svým očím! Foťák je FUČ!

Zavolala jsem na Ludřka, tak jsme hned zastavili. Jsme to ale blbci, že jsme se nechali tak snadno oškubat. Už cestou do kopce jsem si všimla, že nemám vlajku, ale to jsem si říkala, že asi někde uletěla a nechtěla jsem to rozmazávat. A v ten moment mi došlo, že ti kluci mají na svědomí jak tu vlajku, tak i ten foťák. Podezření je jasné, jak chtěli jít na to hřiště, tak někdo mezi nimi jim řekl o foťáku v brašně a tak se pro něj vrátili. Co teď? Jsme naštvaní, ale představa, že jedeme ten dlouhý krpál zase dolů se nám ani trochu nelíbí. Navíc co dole? Kde už je těm klukům konec?!

Mezitím se kolem nás zase utvořil hlouček lidí. Říkáme jim o našem problému, ale narážíme na nepochopení. Jeden nevěří, že by se něco podobného stalo. Prý sem jezdí spousta turistů a nejsou žádné problémy. Mladý kluk, co umí dobře anglicky to ale zase vidí jinak: že prý je Albánie hodně chudá země a lidi si myslí, že každý turista je bohatý, a že jeden foťák nebude postrádat. Jemu prý ukradli foťák v Paříži. Měli jsme si prostě dát pozor. S tím sice souhlasím, ale proč být blbec a nechat to jen tak. Protože jeden z těch lidí kamsi volá (říká že policii) a po chvíli přichází další člověk (asi ten, co mu bylo voláno). Luděk říká, že dá 50euro tomu, kdo nám pomůže fotoaparát získat zpátky. Ten poslední přichází pokyne Ludřkovi a společně nasedají do auta a odjíždějí. Ten frajírek si myslí, že 50 euro je málo, ale když se za 10 minut tady objevilo to auto a z něj vylezl Luděk i s foťákem, tak oba nevěříme. Luděk pak zaplatil slíbených 50 euro, rozloučili jsme se a chceme jet dál. Ten anglicky mluvící kluk nás zve k sobě domů, ale s díky odmítáme, píšeme si e-mailovou adresu, že dáme vědět, až dojedeme domů a pak už konečně jedeme.

Tohle zdržení bylo teda hodně nepříjemné. Luděk vypráví, že dojeli autem k té předešlé vesnici. Kluci prý stáli u silnice, foťák drželi v ruce, otevřený samozřejmě (přišli jsme tak o jeden skoro celý vyfocený film) a zkoušeli našroubovat stativku, který museli vytáhnout z kapsičky na boku brašny. Když viděli Ludřka, jak vylezá z auta, tak byli celí zkoprnělí. Luděk popadl foťák, nejbližšího z nich nakopl do zadku a bylo to. Sice jsme přišli o fotky z Kosova, ale co naděláme, hlavně že je foťáček na světě!

Ještě chvíli si vyprávíme zážitky dnešního dne, když tu najednou asfalt skončil a cesta dál pokračuje mezi domky úzkou pěšinou, že ani nevěříme, že by se tamtudy dalo projet. Ale dá! Drncáme z kopce a pak zase do kopce, projíždíme zapomenutý vesničky nalepené na skále. Je to tu moc pěkné, ale zatím mě Albánie spíš zklamala: vedro, pustina, žádný stromy, prach, špína, odpadky a zlodějský děti! Silnice vede úbočím kopců, chvíli dolů, chvíli nahoru, nemá to žádný řád. Po pravé straně máme fantastické výhledy na údolí a skály. Jen občas projede auto. Tady bych se autem teda dost bála: úzká prudká cesta bez svodidel a hned sráz dolů. Je už půl osmé, dneska jsme toho moc nenajeli. U čůrku nabíráme vodu a pak pokukujeme po noclehu. Ale všude jenom samé skály a šutry, ale zajímavě zbarvené! A mezitím sem tam roste keříček. Za mostem přes dravou řeku je pěkný travnatý plácek. Líbilo by se nám tu nocovat, než zase vjedeme někam nahoru, ale nejsme tu sami. Opodál sedí asi pětadvacetiletý pohledný mladík se dvěma malými kluky a stádem ovcí. Rukama nohama se domlouváme, jestli je to OK tady spát, ale prý jo. Děcka nás trochu šmírujou při stavění stanu, ale nakonec každý žene bůhvíkam domů tu svojí zvěřenu. Stan stojí mezi bobky a k večce máme krupicovou kaši. Po večeri se jdeme vykoupat a já pak dopisuji deníček (mám rest ještě z Kosova) a Luděk se začel do cestopisu z Hané do Jeruzaléma. A pak zaležáme spát naší první noc v Albánii.

Skavice

Denní: 58,7 km

Celkem: 599 km

8. den - neděle 5.6. – ztraceni v horách, pěšky i z kopce, nocleh u Mustafy

Ráno jsme ve stínu, fouká větřík a je příjemný chládek. Během snídaně ale slunce přilezlo a kolem se taky probouzí život. Přišel ten včerejší fešák s kozami a ovcemi a školák s kravkami. Moc toho tady na těch šutrech ke spasení není :- (My jsme si ještě v té říčce vyprali, já si umyla hlavu a Luděk se oholil a jedeme. Kamenitá cesta vede hned zpočátku zvostra do kopce, takže za chvíli jsme vysoko nad řekou. Z polorozpadlých domů vybíhají děti a po „silnici“ ženou kozy na pastvu.

Vesnice Skavice je jen pár domků na vysokém hřebínku nad řekou, jehož srázy strmě padají do vody. Míjíme babču, plete ve stínu fusekli. Prostě konec světa. Luděk by si dal nanuka, ale to je tady bez šance. Silnici mlčky stráží kamenné bunkry a my pomalu klesáme k řece. Paří slunce, práší se z kamenité cesty a lidí dole na poli kosí louky. U řeky je pramen vody, kde nabíráme studenou vodu. Luděk koukl do mapy a pronesl památnou větu: Teď pojedeme podél řeky, to bude pohoda.

Jenže tady podél řeky znamená, že silnice vystoupá tak 200-300 výškových metrů nad řeku, obkrouží všechny kopce, aby se pak zase k řece vrátila a my si to celé znovu mohli vyšlápnout. A nahoře nic není, jen pár opuštěných kamenných zdí (pozůstatek domů) a výhled na zasněžené hory. Ten si ale moc neužívám, protože silnice vzápětí padá tak prudce dolů, že musím slézt z kola a jít pěšky, protože bych to neubrzdila.

Ve stínu jediného keře jsme snědli chleba s posledním sýrem a doufáme, že narazíme dneska na nějaký obchod. Sjeli jsme do větší vesnice, ale obchod tu nemají. Je tu rozcestí několika cest a mapa mlčí. Těžko totiž říci, kde jsme. Mysleli jsme, že už to je Selište, ale to je ještě hodně daleko před námi, vůbec to neubíhá. Tak jsme navázali kontakt s domorodci, ale dědulové nám vůbec nerozumí, co chceme. Říkáme, že do „Selište“, ale krouží hlavami, tak vytahujeme mapu. Načež to tomu jednomu došlo, tak říká jo vy myslíte „Selyšte“. Prostě tomu nerozuměli s tím měkkým i, nebo nechtěli rozumět, Ale setkali jsme se s tím v Albánii vícekrát, že pokud jsme to neřekli přesně po jejich, tak že nevěděli o co jde.

Jsem už docela zmořená, ale pokračujeme dál. Silnice konečně vede chvíli rozumně, ani nějak významně nestoupá ani neklesá, ale zase je plná děr, šutrů a prachu. Navíc tu nemají mosty, takže každý kopec nebo každý přítok řeky se objíždí po vrstevnici. Jako třeba zrovna teď, po levé ruce za říčkou už vidíme domy, jsme od nich pár stovek metrů, ale v reálu k nim dojíždíme asi za hodinu. Musíme totiž dojet až k mostu nebo brodu, který je řadu kilometrů proti proudu toho přítoku a pak se zase vrátit. V každé vesnici je spousta dětí, většinou jsou na nás zvědaví.

Potkali jsme kluka s dědou, vedou osla s nákupem - koupili si satelit a vezou ho na oslíkovi. Luděk se s nimi chvíli zdržel na kus řeči, já jedu napřed. Potkala jsem želvu. Luděk, který mě mezitím dojel jí poponesl do trávy. Silnice tady vede „obchvatem“ mimo vesnice, ale ani se nám tam nechce zajíždět, stejně tam nebude žádný obchod. Na druhém břehu řeky Driny jsou vysoké hory. Konečně jsme přijeli do něčeho většího.

Jásáme, že už to bude Selište, ale prdlajs, je to teprve Muhur. Dostáváme různé informace ohledně vzdálenosti do Selišty. Uf! Už toho mám plné zuby. Máme najeto asi jen 45 km, ale jsem z toho celá udrncaná. Že je Muhur něco většího se nám jenom zdálo, je to zase děsná prdel (pardon), ale děcka chodí se zmrzlinou. Za chvíli jsme se trochu rozkoukali a našli hospůdku s obchodem. A vedle prodávají tu zmrzlinu. Objednáváme si dvě porce a dostáváme jí grátis na účet podniku. Je z domácího mléka a je fakticky moc dobrá! Jdeme si dát nášup, samozřejmě že už za svoje. To už by nám bylo blbé. Pak jsme ještě nakoupili chleba, kilovku Nutelly a sušenky.

Venku jsme to začali pakovat do bágků, když tu za námi vyběhl prodavač s tím, kde budeme dneska spát. A že je to hotová věc, že u něho doma. Teď to vypadá, jako že vedeme řeči na úrovni, ale my se domlouváme rukama nohama. Láká nás to zkusit, a taky už toho dneska asi moc nenajedeme. Kolem nás se zase seběhla smečka, máme zase strach o věci na kolech. Luděk vymyslel dobrý figl. Pověřil jednoho kluka, aby na naše kola dával pozor a jdeme si sednout k hospůdce. Hlídkání funguje :-)

Přišel k nám jeden týpek, co umí Srbsky, a to je podobný jazyk, takže se debata trošku rozproudila. Pán jezdí s kamionem, zná Prahu, Hradec Králové (vypráví nám, jak je u Hradce bazar, kam si pojedou koupit nový kamion nebo dodávku). Dozvěděli jsme se, že cesta do Seliště je hrozná. Poprvé začínáme zvažovat, že to vzdáme a že bychom si vzali nějakou dodávku. Jezdí jich tu spousta, je to něco jako maršrutky v Ruska. A nebo je ještě varianta objet to přes Peshkopi po asfaltu. Ten kamionák nás taky zve k sobě domů, ale nocleh jsme již přislíbili Mustafovi (majiteli toho obchodu) a nechceme to měnit. Povídáme si dlouho, smečka kolem nás se rozrůstá, přichází další a další... Jsme pro ně zajímavá atrakce. Nicméně jsme se domluvili, že se ještě zítra potkáme a už jedeme k Mustafovi.

Domků jsou slepované z hliněných cihel, tak si říkáme, kam to asi jdeme a jak to tam bude vypadat. Ale Mustafův dům je až na konci ulice a je to nový, bíle omítnutý přízemní dům s travnatou zahrádkou a spoustou květin. Usadili nás na zahradě a představili nás ostatním členům rodiny. Nejlepší je stará bábuška. Postupně přichází další a další, nejvíce bavíme s mladou holkou, jmenuje se Elona a umí anglicky docela obstojně (na místní poměry). Přestáváme mít přehled, kdo zde žije a kdo přišel jenom na návštěvu. Eloně je něco málo přes 20. Už je vdaná a bydlí v Peshkopi. Říká, že tu už takhle vícekrát někdo nocoval.

Pak nás pozvali dovnitř, kde mezitím na stůl donesli spoustu jídla: smažený brambory a vajíčka, sýr, zelenina, fazolová polévka. Ani to všechno nemůžeme sníst, je už večer a předtím u hospody jsme se nacpali chlebem s nutelou. S Luděkem jsme se shodli, že by bylo lepší, kdyby toto bylo na stole ráno.

Rádi bychom už zalezli spát, ale všichni jsou na nás zvědaví, pořád se na něco ptají a pokukují po nás. Jsou hrozně milí a je nám tady fajn. V domě jsou dva pokoje a velká chodba, která je zároveň i jídelna a kuchyň. Ubytovali nás v jednom pokoji, rozložili sedačky, ale my jsme trvali na tom, že budeme spát na zemi. Původně jsme říkali, že se klidně vyspíme i venku ve stanu, dům totiž není moc veliký, ale to by se prý urazili. Kola si máme raději dát dovnitř, někteří lidé z vesnice prý nemají co jíst a mohli by nám kola ukrást. A tak stavíme naše špinavá a zaprášená kola na naleštěnou dlažbu. Mizím do sprchy, je to blaho. Vědět to, tak si ráno nemyju hlavu v té studené řece. Místo záchodu je díra do země, vypadá to divně, ale turecký záchod je tady asi normální věc. A koupelna je jinak poměrně moderní. Pak jsme konečně ulehli. Paní domu ještě chvíli štrachala s nádobím a pak se v domě rozhostilo ticho.

Muhur

Denní: 48,6 km

Celkem: 647 km

9. den - pondělí 6.6. – zadržení policíí, zachránila nás IFA, po třech dnech konečně asfalt!

Vstáváme po sedmé. V domě už panuje čilý ruch. Spalo se docela dobře. Rychle balíme, v domě je jen paní domu, dvě děti a ta bábuška. Dostali jsme teplé mléko. Když už jsme byli nabalení, přijel ten srbsky mluvící chlapík ze včerejška. Loučíme se s obyvateli domu a jedeme do krámu za Mustafou na kafe. Vypadá, že Mustafa je zde vážený člověk, všichni ho berou a mají k němu úctu.

Luděk vymyslel, že to objedeme přes Peshkopi po asfaltu. Taky se mu nechce lopotit další desítky kilometrů po hrozných cestě přes hory - všichni nám totiž říkali, že cesta na Selište je ještě horší než ta, co jsme jeli včera.

A taky jsme nabrali za těch pár dní docela zpoždění. Jenže ten řidič zase říká cosi o nějaké IFĚ, která pojede nahoru do Selište a na Čaf-Mur (vesnice ještě za Selište). Napadlo ho, že by nás tam někdo mohl na tom nákladáku hodit. Jdeme s nějakým dalším člověkem asi 500metrů směrem do centra vesnice. Moc se nám nezdá, že by to mohlo vyjít, tak se bojíme, že se zase zdržíme. Ale jdeme. Objevila se další hospoda a před ní opět jenom samí chlapi (ženy jsou „sama doma“ říkal včera ten srbsky mluvící). Dva policajti se tady notně nalévají pivem. Dáváme si zatím chleba k snídani a čekáme na tu IFU, která má odněkud přijet.

A už jede ... Nevěřili jsme, že lidi, co nás vidí prvně v životě pro nás zorganizovali, že nás odvezou tím nákladákem na Čaf-Mur. Nakládáme kola na korbu a už se sápeme do kabiny, když tu se zvedli ti dva policajti a najednou jsou důležití. Někdo z očumujících se jim totiž před chvílí posmíval a oni teď chtějí dokázat svojí moc. Vyžádali si naše „pašporty“ a hledají víza. Nechápu, že my do Albánie můžeme bezvívově. Ožrale se kýve nad pasem, snad se do něj nepoblíže. Nějaká holčina umí trochu anglicky, tak jim to překládá do jejich řeči. Snad to konečně pochopil, tak aspoň hledá razítko vstupu do země. Pak si cosi napsal na papírek, ještě zašermoval s vysílačkou a už jsme volní. Konečně nasedáme do IFy a jedeme.

Auto se natřásá na kamenech, to teda bude zážitek. Stoupáme po úzké cestě vysoko do hor. Kdo to říkal, že by tu nechtěl jet autem? Tak jedeme přímo obrovským nákladákem. Luděk to má horší, sedí na kraji (já uprostřed) a tak má propast dolů přímo po pravé ruce. Největší horor ovšem nastal, když se IFA vyhýbala s dodávkou. Museli jsme zajet až na úplný krajíček příkrého srázu. Uf! Před každou zatáčkou troubíme, na širších rovných úsecích se trochu zklidním, ale pak zase přijdou okamžiky, kdy se mi tají dech a modlím se, ať to přežijeme. Koukám do údolí, ale nevidím žádný spadlý auta, tak snad nebudeme první. V kabině je sranda. Chlapi (jmenují se Maxim a Ramazán) mají legraci z mého strachu. Prohlížejí si naše pasy. Domlouváme se rukama, nohama, ale některá slova, jako například konkurence, rekonstrukce, kanál a policie jsou skoro stejná :-). Maxim by si rád v Čechách koupil auto, dali jsme mu telefon a adresu, že mu kdyžtak zařídíme pozvání.

Konečně jsme v Seliště. Je to malá vesnice uprostřed hor a skal. Jenom pár domů, hospoda a škola. Školy jsou tu asi v kurzu, všude je strašná spousta dětí, hotová populační exploze. Dáváme si pauzu. Luděk a spolujezdec Ramazán si dávají točené pivo. První točené v Albánii! Sice jen do čtvrtlitrových sklenic, ale i tak je to neuvěřitelné! Že tady v té prdeli (pardon) uprostřed hor, kam vede jenom prашná cesta dobrá pro jízdu maximálně na oslu, mají něco tak pokrokového, jako je točené pivo! Maxim si dal Redbul. Pítí jsme jim samozřejmě zaplatili, i když to vytrvale a upřímně odmítali. Ale to bychom si připadali blbě, kdyby si to platili ze svého nebo nás ještě, nedejbože, hostili oni.

Jsme vysoko v horách, je docela zima a zatáhlo se? Není to ale nepříjemné. Nasedli jsme zase do vozu a pokračujeme. Do Čaf-Muru je to už jenom kousek a už žádné drama. V podstatě mírné stoupání podél vody. Už není kam spadnout, tak jsem v pohodě a užívám si výhledů z okna a že nemusím šlapat. Na tom prvním úseku do Selište jsem vážně pochybovala, jestli šlapat na kole by nebylo lepší :-). Ale to už jsme v Čaf-Muru a už se vykládají naše kola. Loučíme se, kluci se vrací zpět do Muhuru. Dali jsme jim 1000 leků na naftu, opět jsme jim to museli vnutit, protože to rázně odmítali. Zadarmo jsme se ale vozit nechtěli.

Tak konečně nasedáme do sedel a pokračujeme ve stoupání. Cesta je teda fakt hrozná, asi zatím nejhorší, co jsme v Albánii zažili. Čaf-Mur je hodně chudá vesnice a ta cesta tomu ještě dodává nuznou atmosféru. Navíc jsme blbě odbočili, cesty jsou jedna jako druhá, tak se musíme kousek vrátit. Stoupáme do sedla a těšíme se, že už jsme skoro nahoře, ale když jsme se dobře zadívali před sebe, vidíme, že musíme překonat další, ještě vyšší hřeben. Podél cesty vedou zavlažovací kanály, je to něco na principu Schwarzenberského kanálu na Šumavě, ale tady tudy vedou pitnou vodu. Vzpomínám si, že jsem četla v průvodci prosbu, že by se turisté neměli v těchto kanálech mýt, protože je to často pitná voda pro celou vesnici. Posilnili jsme se chleby s nutelou a zase šplháme do kopce po kamenité cestě. Luděk je gentleman. Rozhodl se mi odlehčit a tak si ode mě vzal všechno jídlo (konzervy, rybičky, polívky a těstoviny), ale stejně ty prudký serpentýny vyjel. Nechápu! Já mám odlehčeno a stejně mám na těch šutrácích problém, musím slézt a tlačit. Ale díky prudkému stoupání koukáme pěkně zhora na to místo, kde jsme si mysleli, že už je to to sedlo. Potkáváme dvojici dětí, jdou z Čaf-Muru pěšky ze školy. To mají tedy pěknou štreku! Sklon se trochu mírnil, tak nasedám a jedu. Luděk hlásí do vysílačky, že už je na sedle a má tam nějakou společnost. Já ještě objednu tři bunkry, které mě mlčky sledují a pak už jsem tam taky. Je to kolem ale strašně pěkné. Podle mapy jsme ale jen 980 m. vysoko. Luděk se s kýmsi vybavuje, ale já jsem docela odpočatá, tak raději pokračuji. Stejně mě hned dožene.

Hned neklesáme, jedeme pár kilometrů po náhorní rovině, to se mi líbí. Cesta je dobrá. Pak se to zlomilo a my klesáme a terén se rapidně zhoršil, zase skáčeme po šutrech. Ale jsou tu pěkné výhledy a místa, kde se zastavil čas. Po pár kilometrech se cesta zlepšila, dá se jet i 15-20km/hodinu, což je ve zdejších podmínkách rychlost takřka kosmická. Už vidíme dolů na Burreli. Krajina se úplně změnila, je to taková polopoušť, nebo jak to mám popsat. Zem je zbarvená do růžova, mezi kameny roste sem tam jenom keř nebo pár stébel trávy, jinak nic. Prašná cesta se vine v serpentýnách dolů, ale moc to neubíhá. Občas nás mine nějaké terénní auto. Musím přiznat, že sem tyhle auta sedí, narozdíl od toho, když si něco takového koupí zbohatlík, co bydlí za Prahou a pak s tím akorát všude překáží.

Zatáček je spousta, už mě to moc nebaví. Od brždění mám bolavé ruce a výhledy si moc neužívám, protože musím koukat na cestu před sebou, abych nenajela na šutr. Samozřejmě že zase musíme obkroužit všechny kopce v okolí. Luděk jede odvážněji a do vysílačky mi hlásí jednu z nejhezčích zpráv dnešního dne: „najel jsem na asfalt!“ V tuto chvíli nevěřím, že nějaký asfalt existuje, ale pak na něj najíždím také :-). Hurá! Zpočátku byl luxusní, ale pak se to zhoršilo a opět jsou úseky, kde asfalt spíš není než je, ale už to byly jenom kousky a ty jsme přeskákali a už jsme na hlavní a funíme do kopce na Burreli.

Míjíme oplocený pozemek, kde mají WAPku a myjí auto. Lud'ka napadlo, že bychom si tam taky mohli umýt kola, máme řetězy a vůbec vše celé růžové od toho prachu. Počkali jsme až domýjí bílý mercedes a pak si WAPku půjčujeme. Obsluha mluví kromě albánštiny už jedině italsky, ale domluvili jsme se. Omyli jsme pečlivě kola, zasloužila si to za ten výkon. Ještě by to chtělo umýt nás (hlavně nohy), ale to si netroufáme.

A pak na umytých kolech slavnostně vjíždíme do Burreli. Město spočívá v jedné velké hlavní třídě lemované obchody, hospodami a stojánkami taxi. Máme hlad. Chceme zkusit místní bufet, ale burek nemají, tak jsme si sedli na palety a jíme chleba a rybičky, co vezeme. Klasicky se kolem nás srotily davy, tentokrát taxikáři. Ptáme se, za kolik by nás odvezli do Lezhe (je to přes 50km). Prý za 3 eura, ale dnes už nepojedou, že už by se nestačili vrátit. Přimotal se k nám rusky mluvící pán, tak nám pomáhá překládat, co ti taxikáři říkají. Prý by nás tam odvezli zítra. Ale to my už budeme bůhví kde. Pán nás varuje, že prý je na cestě do Lezhe starý asfalt a cesta prý je celkově hodně špatná. Ale to nás nerozhází, myslím, že horší než cesta sem to nebude. Smečka kolem nás už hodně narostla, přestává se nám to líbit a raději popojedeme. Pobrala jsem konzervy od rybiček a nějaké slupky od cibule do igelitáku a rozhlížím se po koši. Jeden z taxikářů mi ten pytlík vyrval z ruky a hodil ho na zem k vedle rostoucímu stromu. Všichni se smíchy prohýbají, jací jsme to blbci, že nás to nenapadlo, vždyť je to přece normálka. Jen se smějte hovada, je to vaše země a vy si tady ten bordel děláte sami.

Na výpadovce jsme ještě zaskočili do malého krámu nakoupit chleba, sýr, rajčata, papriky a hrušky a už mizíme. Asfalt je, pravda, místy horší, ale celkově je ta cesta ve velmi luxusním stavu. Tedy zatím. Raději už nedělám předčasně žádné závěry. Na benzínce jsme poprosili o vodu. Kluk zavedl Lud'ka k potoku, kde měl napojenou hadici, plus nám dal ještě dvoulitrovou láhev. Silnice zase obkružuje kopečky, chvíli nahoru, chvíli dolů, to je asi zdejší folklór. Ale už pokukujeme po noclehu. Začalo pršet. Přikryli jsme si bágly, oblíkli pláštěnky a pokračujeme, není to nijak strašné, dá se jet. Aspoň se trochu omyjeme :-)

Jenom s těmi noclehy to bude bída, všude jsou domy. Jedeme po takovém jakoby zvlněném hřbetu, vždycky kousek sjedeme a pak zase vyjedeme. Zahlédli jsme jezero. Míříme k němu. Už je tma a já začínám být nervózní, protože jsou kolem nás všude srázy a všechny odbočky míří k domům nebo ohradám s ovci. Při jednom čekání na Lud'ka, který šel na průzkum, u mě zastavil nákladák a že „bicykleta“ nahoru a vezme nás do Tirany. Ale nevím, kam nahoru měl na mysli, protože měl korbu plnou dřeva.

Konečně jsme s hledáním úspěšní. Luděk sice říká, že je to nouzovka, protože opodál svítí dům a je na nás asi vidět, ale mně se to líbí. Odhazujeme kameny. Stan stavíme v dešti a pak do něj mokří zalejzáme. Shtli jsme každý po chlebu se sýrem a pak už konečně dobrou noc.

Přehrada Liqeni i Ulzes
Denní: 62,1 km
Celkem: 709 km
Na nákladáku IFA: 20 km

10. den - úterý 7.6. – jiná tvář Albánie, podruhé do Montenegro, noční bouřka

Za deště se vždycky krásně spí a nejinak tomu bylo i dnes. Sice se blížila bouřka (přiblížila se až na 2,5km), ale Luděk to zaspal. Ráno ještě prší, tak čekáme, jestli to přejde. Přešlo rychle, tak vylezáme. Rozhlížíme se, kde to vlastně táboříme. Dům, co v noci svítil a vypadal obydleně, je polorozpadlý. Kolem nás jsou skály a keřiky, silnice není vidět. Parádní místo! Oblačnost vypadá, že se rozpadá, tak sušíme mokré věci ze včerejška a plachtu stanu. Pak jsme to navěsili různě na bágly, protože začalo svítit sluníčko a vyrážíme. Dneska tedy extrémně pozdě - je půl 11!

Silnice vede pěkným kaňonem a řeka zde tvoří přehradu. Na benzínce dáváme pauzu a Luděk mi opravuje vysílačku - mění mikrofon. Asi mi do něj včera napršelo. Pak se ještě vrtá v zadním světle, protože včera za tmy nesvítilo. Obsluha pumpy nás hned zve na kafe, ale to bychom nikam nedojeli a dneska už se flákat nemůžeme. Potřebujeme dohnat ztrátu z předchozích dní. Máme zpoždění i přesto, že jsme vzdali zajížd'ku na Kruju. Bylo by to po podobných cestách, jako jsme jeli a ještě vyššími horami. Tak třeba někdy příště, až si tu cesty vyasfaltují :-)

Nad přehradou je tunel a to je taky zážitek. Narvaly se do něj tři kamiony a teď na sebe troubí. Na cestě jsou díry, strašný. Konečně jsme vyjeli ven, ale je tu zase banda dětí, asi škola na výletě. Hulákají na nás, překřikují se jeden přes druhého. No jo, holt už to nejsou ty horské venkovské děti, které si troufli nás jenom zpovzdálí uctivě sledovat (když nepočítám teda ty zlodějíčky z prvního dne - ale tam byl určitě taky vliv města).

Přehradou končí i hory, vyjeli jsme z nich a před námi je rovina a my valíme po luxusním asfaltu na Lezhe. Po rovině s větrem v zádech, to je panečku paráda!

V Lezhe bychom si rádi dali albánské jídlo ale máme posledních 800leků, tak zbývá nějaký ten fast food ala McDonald. Nemají tu ale nikde ceny. Kluk u vedlejšího stolku nám anglicky řekl, že porce gyrosu je za stovku. Tak jsme si dva dali a k tomu pivo a dvě limonády. Jaký bylo ale naše překvapení (nepříjemné), když nám prodavač naučtoval celkem 750 leků - jedno jídlo za 200. Grrr! Domluva není možná, platíme. Zbylo nám 90 leků. Holt město, nechci říci, že okrádají cizince, ale prostě tu platí jiné móresy než nahoře v horách a u chudých lidí. Venku se nám kolem kol ochomýtají bosé děti, tak jsme jídlo rychle zhltili a padáme pryč.

Lezhe je ale překvapivě hezké město, alespoň tak na nás působí. Nad ním se tyčí hora s vysílačem a pevnost, ale jsem líný se šplhat do kopce. A hlavně chceme pryč z města a konečně i něco ujet. Jenže nás zase brzdí protivítr. Valíme autostrádou na Shkodru, provoz je malý. Střídáme se ve vedení „pelotonu“. Silnice vede po rovině, hory máme daleko po pravé ruce. Předjíždí nás tři motorky s českou vlajkou.

Rozhodli jsme se jet na hranice s Černou Horou po vedlejších cestách, tak jsme odbočili na Bushali. V malém krámku jdeme utratit posledních 90 leků (asi 20 Kč) za něco k pití. Byly za to dvě půllitrové koly. Trochu se ochladilo.

V Bushali musíme odbočit na makadam, tak se ptáme, jestli je to opravdu naše odbočka. Prý ano, ale k hranici tudy neprojedeme, protože tam přes Drinu není most. Nechce se mi tomu věřit, podle mapy tam vede hlavní cesta, ale místní to asi vědí líp. Riskovat to a pak se vracet se nám moc nechce. Opět se kolem nás utvořil hlouček, ale neumí jinak než albánsky nebo italsky. A mapu vidí asi poprvé v životě. Z těch tří kilometrů po makadamu nakonec bylo 6 a jsme zpátky na hlavní a jednom o kilometr blíže ke Shkodře, než jsme byli. A už dost zkratek!

Nechtělo se nám do města, ale už musíme. Shkodra je na břehu Skadarského jezera a řeka Drina je zde krásně modrá. Hned na začátku města za mostem ale odbočujeme na Morique. Obdivujeme pevnost na kopci, ale opět jsme líný se tam jet podívat. Později jsme litovali, když nám Pavel (který líný nebyl) ukazoval fotky - ale třeba nejsme v těchto končinách naposledy. Za mostem projíždíme dost ohavným cikánským slumem. Ale profrčeli jsme to a jsme z města venku. Silnice je super, vítr máme v zádech a za 10 kilometrů jsme na hranicích s Černou Horou.

Albánci si nás jenom zapsali do velké knihy a pak „miropavšim“ **Albánie**. Jsi krásná, ale těch **252 km** bylo teda zatraceně náročných!

Černohorci zdržují, ale pak dávají signál a my přijíždíme k bílým unimobuňkám. Odbavují nás a my podruhé vjíždíme do Montenegro.

V prvním krámku jsme si koupili chleba, sýr, paštiku a k pití Nikšičko pivo. Měli ho schovaný vzadu a vystavený byly jenom ty nebalkánský. Domácí pivo je asi podpultová záležitost. Platili jsme něco přes 4 eura, docela drahota! Před krámkem jsme ještě pokecali s albánským prodávčem a jeho kámošem. Ptají se nás zcela neomaleně na platy v ČR. Ale na podobné otázky jsme zvyklí, tak jsme jim něco odpověděli a pokračujeme dál.

Pořád mírně stoupáme, pravé ruce máme pěkné hory a nalevo bílé skály. Ale pořád jsou podél silnice domy. Minuli jsme odbočku na Ulcinj, který je u moře a valíme směr Bar. Koukáme po noclehu, ale vlevo skály a skládka a vpravo prudký kopec. Pak se objevila napravo kamenná ohrádka a v ní louka. Vrátka jsou dokonce otevřená, tak takové pozvání se neodmítá. Hned zkraje se sice válí na zemi smradlavá kůže nějakého dávno mrtvého zvířete, ale o kus dál je super plácek. Vybíráme si místo u stromů, aby na nás ráno nepražilo slunce. Stan stavíme ukázkově na super spasené travičce, daly by se tady dělat reklamní fotky. Uvařila jsem čočkovou polívku a rozeslali jsme SMS zprávy na všechny strany. Z Černé Hory to je totiž výrazně levnější než z Albánie. Jsme docela vysoko, tak mám obavy z případné bouřky, ale nevypadá to na ní. Omyl.

Kosič

Denní: 108,2 km

Celkem: 818 km

11. den - středa 8.6. – moře, jedeme v dešti, nocleh na majáku

V noci mě vzbudily dešťové kapky padající na stan. Venku se blýská. Jak to? Vstal i Luděk. Posunuli jsme kola kousek dál od stanu, jsme přeci jenom hodně vysoko. Sice jsou nedaleko hory, ale i tak, pro jistotu. Pak nás vystrašil blízko štěkající pes, určitě ho přilákala ta kůže. Nemáme u sebe ešus, tak jsme začali mlátit nožem o nůž až přestal. Usnuli jsme v klidu, blýskání je daleko. V půlce noci přišla ale další vlna (ale taky byla daleko) a pak nad ránem, když už se rozednívalo, tak ještě další. Ta byla nejbliž, asi 4sekundy. Pak se pořádně rozpršelo a my konečně tvrdě usnuli.

Ráno pořád prší. Posnídali jsme ve stanu a vyčkáváme. Jakmile pršet přestalo, provádíme bleskurychlé balení, protože v dáli hřmí a nad Albánií je černo, tak rychle, než to přijde sem. Ještě kousek stoupáme, u čůrku nabíráme vodu, pak je kousek rovinka a pak najednou vidím MOŘE!!! Několik kilometrů jedeme vrstevnicovou silnicí podél hor, po levé straně moře, před námi dole Bar. Za námi bouřka. Naštěstí už sjíždíme do města. Míjíme odbočku na Stari Bar, který se tyčí na malém návrší obklopený horami a jedeme do centra toho nového, moderního Baru. Nebe zčernalo a začalo pršet. Vlezli jsme do burkárny na masový a špenátový burek a výborné zákusky z listového těsta. Venku se pořádně rozpršelo a blýská se a hřmí. Dojeli jsme sem v pravý čas! Ale doufáme, že dlouho pršet nebude. Ceny tu totiž nejsou lidové (porce burku za euro, zákusky za půl eura). S takovou bychom při delším pobytu tady přišli na mizinu.

Bohužel to vypadá na trvalejší srážky, tak chtě nechtě musíme jet dál. Nasadili jsme pláštěnky, provedli protidešťová opatření na kolech a báglech a snažíme se opustit město. Jenže se rozpršelo natolik, že v tom jet nejde a tak se chvíli schováváme v tunelu a za chvíli zase pod stříškou zavřeného obchodu. Prostě tak popojíždíme od jedné střechy ke druhé, vždycky když se to na chvíli zmírní. Pavel píše, že předpověď není nic moc. Tak to jsme zrovna nepotřebovali vědět!

Děšť ale pomalu ustává, že se dá v pohodě jet i delší úsek bez pauzy. Je to jako na houpačce, jednou dolů a pak zase nahoru. Nebe se začíná trhat a nad mořem je modro. V Petrovací dokonce sundáváme pláštěnky. Míjíme odbočku na Podgoricu, jsou to pěkné serpentýnky do kopce, ještě že tam nejedeme.

U tatranek si vychutnáváme pohled na romantický ostrůvek Sv. Stefan, ale nejedeme tam. Prý při vstupu na něj vybírají vstupné, tak to si rádi odpustíme, nemusíme vidět všechno. Míříme na Budvu. Pobřeží je v těchto místech skalnaté a ze silnice jsou parádní výhledy. A dokonce na nás občas zasvítí i sluníčko. V Budvě se zajíždíme jako správní turisté podívat do starého města. Je moc pěkné, ale ty davy lidí! Holt už tady začátkem června začíná turistická sezóna. Koupili jsem pár pohledů a rovnou jsme je i napsali a odeslali. Na

to odeslání jsme museli najít poštu, protože známky spolu s pohledy neprodávali. Ještě jsme vyměnili zbylé srbské dináry zpět na euro. Ať žije plýtvání, ale co se dá dělat, když jsme je nezvládli utratit.

Pak se zase rozpršelo, tak jsem zapadli do samošky. Byla to první samoobsluha, co jsme na Balkáně potkali, jinak to byly samé pultovky. Samoška přišla vhod, protože jsme byli poněkud vyžraní. Než jsem dokoupila zásoby, navázal Luděk družbu s místními mlad'ochy. Po jídle nás čeká stoupání nad Budvu. Jede to ztuha, ale odměnou jsou nám pěkné výhledy na staré město. Pak jsme se přehouppli přes hřbet kopce a Budva zmizela. Ještě jsem zapomněla napsat, že je celý den poměrně chladno a na magistrále, po které od rána jedeme, docela provoz. Už jsme takové spoustě aut odvykli.

Luděk si potřeboval odskočit na WC, tak jsme zastavili na benzínce. Zmizel v kabině a já jsem se dala do řeči s obsluhou. Dostali jsme dvě sušenky a informaci, že předpověď je „kyša“ (děšť). Potom pokračujeme do Tivatu. V Tivatu je velké letiště, zrovna nad našimi hlavami přistává velký vojenský letoun.

Auta pomalu začala mizet, jak většinou odbočují do Tivatu na trajekt přes Kotorský záliv, až jsem na silnici skoro sami. Ale zase začal foukat protivítr. Prostě pořád něco, abych asi měla o čem psát do deníčku :-)

Vjíždíme do Boky Kotorské, po malé úzké romantické silničce mezi domy. Je to tu teda vážně moc hezké, jako malované. U jednoho domu jsme poprosili pána o vodu a považte jaká to byla náhoda - před lety prý pracoval Neratovicích ve Spolaně. Chvilí jsme povídali, ale musíme jet hledat nocleh, asi to tady nebude moc jednoduché. Všude jsou domy, silnice je nalepená na skále a napravo je moře. Přes cedule, že jsme vjeli do oblasti zapsané do seznamu UNESCO a další s nápisy "Čuvajme prirodu" a "More dobre Crne Gore" jsou všude skládky odpadků. Ale naštěstí nedosahují ani zdaleka takových rozměrů jako ty v kaňonu Ibar.

Objevili jsme zajímavou stavbu, jmenuje se to "Gospa od Anděla" a je to ruina kaple hned vedle malého majáčku. Uvnitř se teda spát nedá, je tam nakaděno, ale venku je travnatá terasa. Sice tu strašně fičí od moře, že máme problém postavit stan, ale doufáme že se vítr utiší. A hlavně tu není kde jinde nocovat a Kotor je na dohled. Přesto se nám stan postavit podařilo. Pořádně jsme ho ukotvili a zalezli dovnitř. Uvařili jsme slepičí polívku a chystáme se spát. Náš majáček nám k tomu svítí zeleným světlem. Je odsud nádherný výhled na celý záliv, na další maják a městečko naproti. Vítr se trochu utišil, ale někdy uprostřed noci začal zase sílit. Ohromné porvy lomcují stanem. Luděk vylezl ven a ukotvil kolíky a spíme dál. Ale moc jsme se nevyspali.

Boka Kotorská
Denní: 88,0 km
Celkem: 906 km

12. den - čtvrtek 9.6. – z nuly do kilometru, cykloturistickým rájem, v noci mrzne

Budíme se v půl osmé. Vichr lomcuje stanem, venku je oblačno. Rychle balíme a přesunujeme se opodál na molo, kde romanticky snídáme. Když pak jedeme, zvony nám k tomu odbíjí desátou hodinu. 10 kilometrů po úzké pobřežní silničce a jsme v Kotoru. Je to tu moc pěkné, ale opevnění jenom fotíme, protože nás čeká náročný výjezd a tudíž se nechceme moc zdržovat. Chybí tu značení, tak jsme napoprvé naší odbočku netrefili. Stojíme bezradně před tunelem do Kotoru - není se koho zeptat. Museli jsme stopnout první auto, co jelo, protože jinak bychom tam stáli do večera. Mladý kluk nám poradil cestu, ale pro jistotu jsme si to pak ještě na další křižovatce ověřili. Ten kluk říkal, že to nahoru není moc dobrá cesta pro bicykly, že je spíš tak pro Šumachra.

Ale nevím proč. Stoupání je pohodový, jedu na 2:1, rychlost 7-8 km/hod. Udělal se docela pařák, tak se svlíkáme, mažeme krémem a vyrábíme sladké pití. Silnice je samá zatáčka a serpentýna, jeden okamžik jsme zahlédli autobus nahoře - no potěš, kam až pojedeme. Ale víme od Pavla, že to stojí za to, tak nebrbláme. Pomalu se začínají otevírat výhledy na Kotorský záliv, Tivat a v dáli i šedivé volné moře. Dojem kazí akorát ohromná skládka všeho možného. Je libo auto, ledničku, výměník nebo vanu?

Luděk se "kdesi" zdržel a já mu ujela. Serpentýny jsou odspoda číslované od jedničky a zkracují se, jedu už číslo 15, 16, 17, 18 ale netuším, kde to končí. Bude jich 20 nebo 100? Snažím se dohlédnout nahoru, kam až silnice vede, ale vypadá to, že pojedeme ještě hodně dlouho. Kopec nade mnou je ještě hodně vysoko.

19, 20 ... Luděk volá do vysílačky, že už má dost výhledů na Kotor a chtěl by jiné panorama. Že jedeme už 20 kilometrů a od Kotoru jsme vzdušnou čarou ani ne kilometr :- (No jo no ... s tím já mu nepomůžu :-)

21, 22, 23 ... stoupání je tak mírný, že mám pocit, že vůbec nenabíráme výšku a vrchol kopce nad námi se nepřibližuje.

24, 25 ... u silnice stojí cedule, že odsud je prý nejhezčí výhled na Kotorský záliv. Tak jsem si ten nejhezčí pohled ukradla do foťáku a čekám na Luděka. Je tu totiž auto a prodává "pršut i sir". V rámci nalákání zákazníka mi prodavač půjčil dalekohled, abych si ten nejkrásnější pohled vychutnala ještě více. Když přijel Luděk, tak jsme šli okouknout, co to vlastně prodává, ale má to vakuově balený, tak se nám nezdá, že by to bylo domácí. Dostali jsem ochutnat kousek, ale má to děsně předražený - sendvič se sýrem a pršutem za 2,5 eura, tak to si radši necháme zajít chuť. Za trest, že jsme nekoupili, jsme se dozvěděli, že je to ještě 10 kilometrů do kopce. No, možná jsme měli koupit, třeba by to pak nebylo tak daleko.

Zbývá nám poslední zatačka a pak mizíme od moře. Tak poslední pohled na záliv – a Luděk se konečně dočkal. Mizíme za horou do vnitrozemí. Jenže se rázem změnilo počasí. To modré nebe bylo asi objednané jen nad mořem, dál v horách je zataženo a chladno.

Je krásný výhled na horu Lovčen a mauzoleem (výjezd nahoru si dáme někdy příště :-) Je to tu vůbec moc pěkné. Kousek sjíždíme do dolíku, projíždíme malou vesničku obklopenou horami a pak už vidíme sedlo, kam se podrápeme. Je to ještě tak odhadem 200 výškových metrů. Pěkné kamenné domy, pěkné hory, pár posledních serpentýn a jsme tam. Z mraku začala padat "kiša", až jsme museli sebe a kola obléknout do pláštěnek, ale doufáme, že to bude jenom přeháňka.

Na sedle nic není, jenom jeden a půl opuštěného domu, bunkr a ... samozřejmě ... v nejbližší chvíli v té nejbližší úzké zatačce má problém ČESKÝ KAMIÓN. Máváme na něj, ale asi nechápe proč. Na první pohled nepozná že jsme češi, tak ho necháváme být. Asi bude našťvaný, kam to vjel a v těch serpentýnách bude mít co dělat. Jestli to vůbec projede.

Zalezli jsme do závětří za dům. Máme hlad. Uvařili jsme bramboračku, pojedli, oblékli se a valíme pryč. Je něco po páté a najeto máme 45km. Slabota! Výstup z 0 do 1.006 metrů nám trval skoro celý den. Silnička dolů jsou zase samé zatačky, krajina je samej kámen a skála, mezitím zelená tráva. A nikde nikdo, pustina. Což je prima do první křižovatky. Instinktivně odbočujeme a až po spoustě kilometrů se ptáme pastevců, jestli vůbec jedeme správně. Ještě chvíli si užíváme sjezd, pak zase šlapeme do kopce a tak to pokračuje pořád dokola. Kolem je to opravdu nádherný. Vychutnáváme si jízdu po opuštěných pláních, kde jsou jenom kameny, skály a sem tam vesnička o 3 domech. (V tom lepším případě, v tom horším jenom rozpadlé kamenné stavení.) Nízká tráva, spousta potenciálních noclehů a za námi hora Lovčen. Pořád si tím nahoru dolu udržujeme nadmořskou výšku.

Bohužel začíná zase pršet, ale přechází to v kroupy. Kroupa má tu výhodu (jak poznamenal Luděk), že se odrazí a člověk není mokrá. Ale našťestí to brzy přešlo a zase svítí sluníčko. Ve vsi Čevo potřebujeme odbočit na Bileje Poljane, tak doufáme, že ta minisilnička bude asfaltová. Zatím to teda byl super asfalt, nemůžeme si černoohorské cesty vynachválit. A na křižovatce byla dokonce i směrovka, což je tady spíš výjimka. Nabrali jsme vodu a pokračujeme. Pořád nahoru a dolů, přejíždíme po mírně zvlněné náhorní planině, je to fantastické, úplně si pochrochtáváme blahem. Silnička je asfaltová, šířka asi jako cyklostezka, nic po ní nejedí, ani není rozbitá. Dá se říci: cykloturistický ráj!

Kilometry naskakují a jede se krásně, ale blíží se večer. Spát se dá kdekoliv. Dohodli jsme se, že dáme 80ku a pak končíme. To je ještě 5 kilometrů. Jenže to vyšlo zrovna tak blbě na nejvyšším možném místě, což se mi moc nelíbí, tak pokračujeme ještě kousek dál. Míjíme dům, kde mají hlídacího psa, spíš polovlka. Pěkně na mě vyjel, že jsem se už viděla zakousnutá. Našťestí byl uvázaný, ale řetěz měl hodně dlouhý.

Když jsme sjeli kousek níž, objevila se pěkná loučka. Bereme. Bouřka snad dneska nebude, je pěkná klendra a kouří se nám od pusy. Budeme asi pěkně vysoko, vůbec jsme od toho sedla pořádně neklesli. Luděk jako vždy staví stan a já připravuji večeři. Dnes to budou těstoviny s kakaem. Ke všemu je jasno, tak si myslím, že v noci bude kosa. Mně to nevadí, aspoň konečně pořádně vyzkouším ten nový spacák. Tak dobrou!

B. Poljane
Denní: 83,4 km
Celkem: 989 km

13. den - pátek 10.6. – sněží, nevzdáme to, podnikaví domorodci

V noci jsme šli společně na záchod. Bylo jasno a stan nešel ani rozepnout, jak byl omrzlý. Všude jinovatka a zmrzlá tráva. A mně ve spacáku bylo horko. Ale možná to bylo tím, že jsem si na noc pro jistotu místo obvyklého trička vzala jiné s dlouhým rukávem a elastáky.

Ráno jsem vylezla jako první. Svítí sluníčko a je rosa, ale tam, kde slunce nesvítí, to je ještě omrzlé. Ve flašce s vodou je led!!! Z dálky k nám doléhá cinkot kravských zvonců a kolem nás pobíhají psi a štěkají. Přiblížit se ale neodvážím. Je jasno. Zatím.

Snídáme ovesné vločky a čteme si v průvodci o Černé Hoře. Na sluníčku sušíme věci, ale než jsme si zabalili, tak se nasunuly oblaky a když jsme vyjeli, tak je už solidně zataženo. Terén je ještě nějakou dobu stejný jako včera, ale po pár kilometrech se to zlomilo a my klesáme k přehradě u Nikšiče. Za ním jsou vidět hory pokryté bílým sněhem, to znamená čerstvým. Doufám, že tam nepojedeme. Pán u přehrady říká, že to je Durmitor a že i tady dole bylo v noci kolem nuly. Kolik teda bylo tam nahoře?

Míříme přímo do Nikšiče, ale museli jsme se přiblíknout, jaká je kosa. V centru jsme našli burkárnu, dali si burek a dortíky a napsali si Pavlovi o předpověď. Pak jsem zapadla do marketu na nákup. Než jsem nakoupila pár věcí (chleba, perníčky a toaleták), kolem Luďka se zcela nečekaně utvořil hlouček. Bohužel polovina z toho jsou žebrající cikánské děti. Luděk se vybavuje s majitelem miniautíčka, nelíbí se mu vlaječky na naší vlajce, hlavně ta Albánská. Bude to asi nějaký blázniví nacionalista. Já odpovídám malému klukovi na jednoduché otázky - chce se pochlubit, že umí anglicky. Sranda je, že bych mu ty otázky rozuměla i Srbsky.

Ale zpět do reality. Dozvěděli jsme se, že v Žabljaku napadlo 15cm čerstvého sněhu. Napadají mě zpátečnické myšlenky, jestli má vůbec smysl tam nahoru jezdit za těchto podmínek, ale s Luďkem není na tohle téma řeč. Neexistuje, že bychom to měli vzdát. Nějak bylo, nějak bude a podobné zprávy zpravidla nikdy nebývají tak horké, v našem případě studené.

Při výjezdu z města mě trochu opustil orientační smysl, jela bych úplně jinam. Naštěstí na města je expert Luděk, v tom se výborně doplňujeme. Ještě jsme zastavili u malého krámu se zeleninou a ovocem a trochu obohatili naši stravu o čerstvé broskve a další plodiny. A pak už nesmlouvavě musíme jet, žádné další zastávky a výmluvy! Silnice vede úbočím kopců vzhůru a stoupání je hned dosti prudké. Proto jsme v první vesničce dali zase malou pauzu. Potřebovali jsme doplnit vodu. Poprosili jsme o ní v malém krámu u silnice - v tom je tohle Srbsko a Černá Hora úžasná. Krámky v každé pidivesničce a co víc, vždy (i večer) otevřené. A protože nám pán nalil vodu ze svého kanystru (pitná mu tady netekla), tak jsme mu udělali trochu kšeft a koupili si dvoulitrovku multivitamínu a nějaké sladkosti.

Uvnitř zatopeno v kamínkách, venku zima, ale Luděk je tvrdák. Prý: moc si nezvykej! Tak jedeme dál. Počasí "kisne" aneb začíná pršet. Oblíkáme pláštěnky, ale v těch se moc potíme, tak je zase svlíkáme a oblíkáme jenom šušťákové bundy. Z osamělého domku u silnice vyběhl pes. Pán na něj hned volal, aby šel zpátky, ale pes ho neposlouchá a chce pobíhat kolem mě. Využívám situace a ptám se, jak je to daleko do "brda". Prý 5 kilometrů.

Bylo to nakonec 6,5, ale prudký byl jenom první kilometr, pak už to byla brnkačka. Sedlo vlastně není pravé sedlo, vede tady tunel skrz kopec. A kolem jsou zbytky čerstvého sněhu. Zalezli jsme do toho tunelu, protože pořád leje a převlékáme se do suchých věcí. Je teda strašná kosa, tipuju to pár stupňů nad nulou. Mám na sobě všechno teplé oblečení, co s sebou vláčím. Brašny mám teď poloprázdné. Pak jsme navlékli pláštěnky a jedeme dolů. Projeli jsme několik zákrut, odkud byl krásně vidět Durmitor a pak jsme zabrzdili u restaurace Lovčen. Zapadli jsme tam na čaj s rumem.

Sušíme, co to jde, na jednom jediném radiátoru. Zapnuli jsme si mobil a hele, píše nám Pavel, že se má počasí mírně zlepšovat. Tak aspoň něco nás může hřát, když ten radiátor je tu jenom jeden a je v obležení

našich promočených a propocených svršků. I pán v restauraci říká, že zítra už bude v Žabljaku 15°C nad nulou, ale těžko říci, jestli to není spíš i jeho zbožné přání.

Do Šavniku nám zbývá 12 kilometrů. Hodně přemýšlíme o tom, že bychom se někde ubytovali, protože je fakt hodně kosa a vše máme mokré. Šavnik je ale v údolí a když jsme tam přijeli, tak jsme zjistili, že tady zase taková zima není. Asi za to mohla ta nadmořská výška, přeci jenom ten tunel byl vysoko 1.487 metrů. Ale už jsme se na ten teplý nocleh naladili, že se nám nechce někde rozbalovat stan. Jenže jako na potvoru nikde nejsou žádné SOBE (aneb černoorská Zimmer Frei).

Tak jdeme zkusit variantu "pohostinní domorodci, kteří si rádi přivydělají pár euro" a mladé paní na ulici se ptáme na kemp. Paní není moc podnikavá. Posílá nás do hotelu se slovy, že tu nic jiného není. Totéž tvrdí i postarší pán. Ceny pochopitelně nevědí. Tak se na to jdeme podívat.

Hotel je na první pohled dost hrozný, neudržovaný. Prošli jsme lokálem IV. cenové kategorie a ptáme se paní (asi recepční) na cenu noclehu. Paní odběhla pro papír a pak na něj napsala tyto cifry:

16,0
16,0

32,0

Což to nám vyrazilo dech. To teda jdeme do stanu, i kdyby venku trakaře padaly. Dali bychom tak 10E a nebo víc, kdyby ten hotel vypadal trochu slušněji, ale toto byla fakt ratejna, na kterou se nesáhlo od šedesátých let. Otočili jsme se na patě, nasedli na kola a funíme do kopce. Zase taková zima není.

Šavnik je malé středisko uprostřed hor v kaňonu Komarnice. Serpentýny stoupají vysoko nad něj. V posledním domě jsme poprosili o vodu a dostali jsem navíc ještě jednu 1,5 litrovou PETku, což se hodí, protože nám včera jedna praskla. Pokračujeme ve stoupaní, ale ten plný stav vody je na celkové zátěži sakra znát. Pomalu koukáme po nocležích, ale v těch serpentýnách se nechytáme. Ale Luděk našel fantastický plácek. Museli jsem vytlačit kola kousek nad silnici a máme místečko pro náš stan na spasené travičce. Večeríme vařený hrách s cibulí a nakonec není taková zima, jak jsme se báli. Mraky se honí, ale zdá se nám, že se možná maličko vyjasňuje. Po jídle zalezáme do stanu a přestože je ještě světlo, tak spíme.

Šavnik

Denní: 75,2 km

Celkem: 1064 km

14. den - sobota 11.6. – Germáni utíkají z hor, Aljaška, krávy se pasou na sněhu, nocleh v centru města

V noci bylo teplo, dokonce jsem se musela svléknout, ale ráno cítím, že mám trochu rýmu. Nebe je pořád zatažené, ale je to snad lepší než včera. A během snídaně se občas objeví i modré nebe - známka protrhávání. Naše silnička pokračuje vzhůru, krouží se po úbočích kopců, takže brzy máme pěkné výhledy na hory, které jsme přejeli včera a na Durmitor. Počasí se zlepšuje, ale dolů potkáváme jeden obydlý Hymer (přívěs) za druhým. Germánům se asi v zasněženém Durmitoru nelíbí.

Nás ještě čeká posledních pár zatáček a ocitli jsme se na další náhorní plošině. Všude se pasou ovce nebo krávy, úzká asfaltová silnička se vine mezi pastvinami. Jede se po ní hezky, ale na to, že to je hlavní cesta do jediného střediska v jejich NEJvyšších horách... je hodně úzká. A už vidíme i ten sníh na Durmitoru. Není to zase tak hrozné, zdá se být docela vysoko. Pastviny se změnilly v nekončené pláně, kde roste jenom tráva a sem tam se povaluje nějaký kámen. Jinak nic. Zelená louka a skalnaté hory Durmitoru. Krása! Jede se nádherně. Minuli jsme odbočku na most na Taře. Původně jsme se tam chtěli jet podívat, ale kašleme na to. Pak míváme odbočku na cestu kolem Durmitoru, kam pojedeme, ale nejprve míříme do Žabljaku. Chceme se podívat k Černému jezeru.

Žabljak je horské městečko a, jak jsem psala, jediné středisko v nejvyšším pohoří Černé Hory. Dřevěné domy a hotely ale působí hodně neudržovaným dojmem. Cestou k jezeru jsme se stavili v malé pekárně na

způsob fast food na burek. Po burku následoval sendvič, pak maková rolka a další rolka s eurokrémem (čokoládovým krémem).

Podél silnice a ve studených zákoutích jsou zbytky starého i nového sněhu. Včera tady asi trochu napadlo, ale jsem ráda, že jsem nepřemluvila Ludka k tomu, abychom cestu sem vzdali. Jezero je kousek za městem a vede tam skoro lázeňská promenáda lemovaná pouličními lampami. U jezera je to ale moc pěkné, vyfotili jsme výhledy na skalnaté vrcholky Durmitoru a jedeme zpět. Je ZIMA.

Na autobusovém nádraží v Žabljaku jsme si dali v bufetu čaj pro zahřátí. Snažím se dopsat deníček, když tu mi došla náplň v propisce. Ještě že je hned naproti trafika. Odskočila jsem si tam a potom se už vydáváme na ten přejezd Durmitoru, na cestu na nejvyšší bod letošní cesty. Podle informací ta cesta nemá být asfaltová, ale vzhledem k tomu, že na ní byly směrovky na Trni a Plužine, tak to snad bude slušný povrch. Zatím ale jedeme po asfaltu. Užíváme si horské přírody, kolem nás salaše, pastviny a sem tam v příkopu sníh. Před námi se modrá malé pleso. Vjeli jsme do ohromného stáda ovcí, na silnici se jich motá snad 100 a ještě další jsou rozutíkané po okolních kopcích. Pastýři je shánějí do stáda. Obzvláště se mi líbí jedno malé jehňátko. Bečí, protože se asi ztratilo. Hned bych si ho vzala s sebou. Ovečka by se nám mohla v Těchonině hodit na trávu ... Ale Luděk nesouhlasí. Já vím, nechám toho. Ale koncert toho ovčího bečení byl dobrej.

Ujeli jsme asi 5 kilometrů od odbočky, když skončil asfalt. Tak přeci jenom ... Jenže makadam je hnusnej, samý velký šutry. Luděk jede, já jdu pěšky. Předjeli jsme to stádo a už vidíme sedlo, kam jedeme. Žabljak je 1.450 metrů vysoko, tak se cesta do 1.908 metrů vysokého průsmyku zdá pohodová. Kousek pod sedlem je voda, tak jsme si nabrali a pak pokračujeme. Já střídám chůzi s jízdou. Sněhu kolem cest přibývá. Na sedle provádíme dokumentační foto a honem dál, ještě nemáme zdaleka vše za sebou... čeká nás totiž sedlo další.

Kousek sjíždíme, sněhu je po okolních kopcích ještě docela dost. Pastevci si tady už budují ohrady pro ovce, ale tráva zatím žádná neraší. Jsme v obklíčení kamenitých hor. Je to tu krásné, ale kdyby nezačalo pršet, užili bychom si to lépe. Zjistila jsem, že jsem někde vytrásla pláštěnku na bágel, ach jo. Déšť je nepříjemný, ale neprší dlouho. Ale pláštěnku raději nesundávám, protože tady jeden nikdy neví. Navíc je Luděk daleko přede mnou a nechci zdržovat. Už zase stoupáme do druhého sedla (Priespa, 1884 m.n.m.), mělo by už být poslední. Sněhu je pořád víc a víc a už není jenom podél cesty a po kopcích, už je i na cestě. Předjíždí nás dodávka. To nás zachránilo! Místy je totiž i 30číslel sněhu a nebýt toho auta, tak projíždíme hodně těžko. Využíváme jeho kolejí a doufáme, že to projedeme, vracet se nám fakt nechce. A čekat než to roztaje taky nemůžeme.

Stejně máme štěstí, jet tudy včera, tak to nedáme. Sněhových úseků přibývá a Luděk do vysílačky hlásí sedlo. Vrací se mi na pomoc. Společně jsme vytlačili moje kolo nahoru. Nadopovali jsme se perničkama. Všude kolem nás jsou zasněžené hory, zavátá je i cesta před námi. A jedny jediné koleje od té dodávky. Ještě že jela! Připadám si, jako v tom filmu (nevím už jak se jmenoval) o holce a klukovi, kteří šli pěšky odněkud z Aljašky. Přelezli jedny hory a doufali, že už našli cestu někam z hor, ale místo toho tam bylo zasněžené údolí a za ním další vysoké hory.

Uznávám, že na Aljašce je to mnohem horší, ale hej mi taky není. Mám už totálně promočené boty a zmrzlé nohy. Prokousáváme se dalšími a dalšími sněhovými úseky, když tu proti nám jdou 3 krávy. Samy, opuštěné jen tak na vycházce. Kdyby se za zatáčkou neobjevilo stádo, říkala bych si, že se asi ztratily.

Cesta vede vrstevnicově úbočím, vůbec neklesá, takže sněhu neubývá. Luděk je zase vepředu, ale už hlásí, že sjíždí dolů. Konečně jsem i já překonala poslední sněhové pole a dál už to vypadá, že sníh na cestě nebude. Převlékám si nohy do teplých ponožek a (se vzpomínkou na cestu z Koločavy do Komsomolsku) do mokrých bot lezu ještě v igelitových pytlících.

Skáčeme dolů přes šutry, ale díky bohu za to, že už není ten protivnej sníh. A po pár kilometrech zatáček a klesání najíždíme na asfalt. Paráda, rychlost jízdy se zdvojnásobila. Luděk mění brzdové špalky a já si vychutnávám pohled na Bosenské hory Bioč a Maglič v zapadajícím slunci. Jsme ale ještě pěkně vysoko, všude kolem jsou zbytky sněhu. Musíme ještě jet a utéct z hor někam do teplejších krajín. Nebo alespoň o pár set metrů níž.

Ale silnici se klesat nechce. Za normálních okolností by mi to nevadilo, nemám ráda, když hned prudkým sjezdem ztratíme pracně nabranou výšku, ale tady to vede vždycky kousek nahoru a pak zase kousek dolů, už i Luděk toho má plné zuby. Ale jednou se to zlomit muselo a my se teď konečně řítíme závratnou rychlostí někam dolů. Poslední sníh jsme nechali v lese, kolem nás už jsou louky bez sněhu. Jenom škoda, že nemáme vodu, byl by tu parádní nocleh.

Tak jsme dojeli až do osady Trsa, už je skoro tma. V hospodě jsme poprosili o vodu. Na teploměru tady mají +4°C. Bezva! Kolik bylo asi tam nahoře?! Rychle odsud pryč.

Což se nám splnilo skoro hned, silnice se naklonila a my vjeli do hlubokého údolí a kolem nás srázy a prales. Letíme dolů k Pivskému jezeru. Postavení stanu zde nemožné! Nad námi se v jednu chvíli objevilo zase to pohoří Bioč a Maglič, jsou blízko a v šeru přicházejícího večera vypadaly tak majestátně! A pod námi vykoukla hluboká propast a my klesáme 10% a víc - uť tak tohle bych teda nahoru jet nechtěla. Silnice je doslova vytesaná ve skále, projíždíme dlouhé skalní tunely. Začalo mi zlobit brždění na kole, ono teda zlobilo už nahoře, ale doufala jsem, že někde brzy zakotvíme a tam to Luděk opraví. Teď ho musím dojet a poprosit, aby mi to aspoň trochu utáhl, protože s nefunkčními brzdami je tenhle sjezd dost "vo hubu". Navíc mě už z toho neustálého brždění bolí ruce.

Nejen zatačky, ale i křižovatky jsou na téhle pekelné silnici v tunelu! Konečně jsme dole, dost jsem si oddychla. Jenže jsme v hluboké soutěsce a na takových místech se zatraceně blbě hledají noclehy. Kde mi jen dneska postavíme náš stan? Srázy strmě padají do vody a podle mapy to v našem směru nebude jiné minimálně 20 kilometrů.

Nalevo má být zase město Plužine, ale Luděk navrhuje tam jet, že tam spíš něco najdeme. Tak jo. Na hodinkách 21.45 a je docela krize. Když mám vyjet malý dokopeček, dělá mi to problémy. Zkoušíme projet město a jet někam za něj k jezeru. Jenže za městem jsou zahrádky, chatičky, prostě bída :- (Zaujalo nás jedno místo hned u silnice, sice krizovka, ale snad by se dalo ... Ale zase u nás zastavuje auto, doprčíc co chce? Z auta vystupuje pán a říká, že jedeme špatně, že je to "slepi put" (slepá cesta). Myslí si, že chceme jet podél vody na Nikšić a hledáme to. Teda, tak on jel kus cesty za námi, aby nám to řekl.

Luděk odvážně přiznává, že nehledáme cestu, ale místo pro stan. Pán nás chápe. Říká, že dál po té cestě by to snad i šlo, ale není to tam nic moc. Ale že když pojedeme za ním, že nám něco ukáže. Vede nás skrz okrajové části města, to jsem teda zvědavá. Zastavuje na plácku mezi domy a ukazuje kamsi do tmy. Děkujeme a loučíme se. Kolem nás jsou domy a na první pohled se nám to zdá šílený na takovém místě spát. Ale na druhý pohled (dali tomu místu ještě jednu šanci, protože jsme fakt v krizi) je to docela fajn. Ty domy nejsou zase tak blízko a je tu i sad. Je rozhodnuto. Luděk rychle postavil stan, já vykouzčila kuře na paprice a pak jsme zalezli spát. Svítí hvězdičky a štěká pes, ale nám je všechno jedno. I to, že spíme přímo ve městě :-)

Plužine

Denní: 96,4 km

Celkem: 1161 km

15. den - neděle 12.6. – Bosna, Pražáci a mařeny

Spali jsme až do půl deváté. Sice pořád odněkud štěkali psi, ale jinak byl klid. Svítí sluníčko. Pavel psal, že už je předpověď slušná. Balíme, snídáme, odjíždíme. Lidi nám mávají. A zjistili jsme, proč se nám v noci zdála spousta domů prázdných. Někde se bydlí a něco jsou teprve neobydlené novostavby. Nakonec to tu bylo super. Blahořečíme toho pána, že nás sem zavedl. Když jsme pak naše zážitky vyprávěli Pavlovi, dozvěděli jsme se, že i on skejsnul v tomto městě navečer a měl problém najít nocleh. Neměl ale takové štěstí jako my a nepotkal onoho kouzelného pána, tak nocoval někde ve stráni nad městem na šikmé ploše. A prý se vůbec nevyspal. Ale teď už jedeme, je půl jedenácté!!!

Vydupali jsme kopec za město a valíme ke včerejší odbočce. Koukáme, odkud jsme včera přijeli a jsme rádi, že tam nemusíme! Naše cesta vede Pivskou soutěskou podél přehrady. Silnice je i tady vytesaná ve skále, je to samej tunel, ale je to ROVINA!!! A navíc máme pěkné výhledy na hory nad námi. A už jsme u hráze přehrady. Je to zajímavá stavba, úplně kolmá a vypouklá směrem do nádrže. Ale fotit je zakázáno. Od strážného jsme se dozvěděli, že stavba je ze šedesátých let a hráz je 220metrů vysoká.

Údolí pokračuje dál ve stejném duchu s tím rozdílem, že jsme se po odvážném mostě přesunuli na druhý břeh a jedeme tak vpravo od řeky. A po pár zákrutách jsme na hranici do Bosny a Hercegoviny. Hraniční budka je malá a úplně zapomenutá. Celník je rozverný a asi je mu tu dlouhá chvíle, protože nám říká, že je nějaký problém, že tudy neprojedeme a ať se vrátíme. Hned mi nedošlo, že si dělá legraci, ono pro nás tohle moc legrace není... Ale nakonec jsme se zasmáli a dokonce ho ukecali i na razítko. A tak v půl jedné, pro tentokrát definitivně po **386 km** opouštíme **Černou Horu**.

Bosenská celnice je pod kopečkem. Zdrželi jsme se tam jen pár minut a už jsme v Bosně, resp. republice Srpské. Ano, nikoli Srbské, ale Srpské. Bosna a Hercegovina je totiž uvnitř rozdělena, aby to nebylo jednoduché, na dvě, resp. na tři federativní republiky (Bosna a Hercegovina a Republika Srpská). Většinou jsou první kilometry silnice v nové zemi exkluzivní. Ale tady je to naopak. Silnice je samá díra a výmol. Po několika kilometrech lopotění se jsme zasedli vedle cesty a dopujeme se energií. Moc toho ale v brašnách nemáme. Slupli jsme dvě poslední čokošky a dvě jablka. Čokoláda dodala energii jenom na chvíli. Silnice chvilku vede dolů, za chvilku se zase prudce šplhá do kopce. Je úzká a rozbitá. Navíc je na ní spousta kaluží po těch deštích v posledních dnech. U jedné ohromné kaluže se vyhýbáme s pražským autem, alespoň podle SPZky. Mají stažené okýnko, tak volám na řidiče "Zdravíme Pražáky", ale oni odpovídají jen strohým "ahoj". I Luděk říkal, že se tvářili kysele. No jo, my Pražáci jsme už holt takoví, lepší potkat nějakého Albánce. Nebo dost možná byli nasraní z té cesty, že si svojí novou nablýskanou stříbrnou oktávií kombi zašpiní nebo i zničí. Ona ta cesta je fakt hrozná, tak jejich nenadšení chápeme.

Dochází nám zase energie, asi by to chtělo se pořádně naobědvat. Po silnici se prochází koně (bílé, hnědí, černí), pak zase krávy ... jako cesta na pastvu dobrý, ale jako mezinárodní tah do Černé hory – bída. Nejhorší je, že teď jedeme úplně jalový kilometry do vsi Brod, kde je most a pak pojedeme zase po druhém břehu řeky zpátky to samé, než odbočíme na Mostar. Dřív totiž není možnost Drinu překonat. Takže po levé straně, za řekou, vidíme cestu, kterou za chvíli pojedeme.

Konečně jsme přijeli do Brodu. Potřebovali bychom někde vyměnit konvertibilní marky (neboli "mařeny", jak říká Luděk). Jenže Brod je pidi vesnička. Naštěstí tu jsou dva krámky. Jdeme to zkusit, protože peníze potřebujeme, nemáme už žádné zásoby. Od obchodu nás pokřikuje jakýsi domorodec, podle Luděka je nalitej, ale peníze vymění. Za 20 euro jsme dostali 19mařen a konečně jsme se mohli rozšoupnout v tom obchůdku. Dopřáli jsme si chleba, rajčata, papriky, broskve, pivo a nanuk. To vše asi za 5 KM. Pak jsme se najedli. Pořád kolem opruzuje ten nalitej týpek, zve nás na kafe, ale vůbec nás to neláká. Na jednoho panáka ale Luděk ukecal. Pak jsem ještě zaběhla pro čokoládu, sušenky a rýži k večeři a musíme jet. Ne že by se nám teda chtělo ... nebylo špatné tady jen tak sedět a pozorovat cvrkot ve vsi. Ale musíme se zvednout, máme najeto jen 47 km a jsou 4 hodiny. Což znamená, že jsme tu seděli skoro hodinu a půl. To jsme teda lenoši!

Ještě chvíli jedeme po rovině, ale pak nás čeká "úspon" neboli prudké stoupání. Uf, to bylo. 7 kilometrů na 1:1. Ale s plným žaludkem se jelo dobře a navíc byly pěkné výhledy. Po výslapu následoval 6ti kilometrový sjezd a jsme v dolině říčky Sutjeska. V Tjentište jsme si koupili v hospůdce další nanuky a koukáme na památník osvobození od fašistů a bojů v Sutjesce. Tento víkend bylo nějaké výročí, autobusy jezdí s Titovou fotkou na předním skle. A ve vesnicích už začínají rozstřílené domy - obrázek jaký známe z naší první cesty do Bosny tři roky zpátky.

Vjeli jsme do soutěsky nazvané podle řeky Sutjeska. Je moc pěkná. Do vody padají strmé skály. Zakláníme hlavy, abychom dohlédli až k jejich vrcholům. A nad nimi se tyčí zasněžené hory pohoří Bioč nebo Maglič. Projeli jsme dva tunýlky a už jsme ze soutěsky venku. O kousek dál, po levé straně za vodou, se objevila spasená loučka. To by byl nocleh! Bohužel ale nemáme vodu, tak musíme jet dál. Jaké bylo ale naše štěstí, když asi o půl kilometru dál tryskal ze skály pramen. Naplnili jsme lahve a vracíme se. Luděk hledá místo, kde by se dala překonat řeka. Není v těchto místech nějak zvlášť hluboká ani divoká. Spíš si tak líně teče po kamení. Je ale poměrně široká a studená.

Luděk objevil místo, kde by se dala, ne sice zrovna suchou nohou přejet, ale aspoň snáze překonat. Skály jsou krásně nasvícené zapadajícím sluncem. Luděk převedl svoje kolo a vrací se, aby mi pomohl s mým. Jenže mám bágly posazené hodně nízko, tak je musím odstrojit a přetahat je zvlášť. To jsme si dali, hlavně Luděk, který šel přes řeku dohromady celkem 5x. Ale vyplatilo se. Táboříme na super plácku. Ještě za světla

se jdeme umýt, pak jsme povečeřeli rýží s cibulí a hovězí konzervou, k tomu rajčata a je nám hezky. Píšeme SMSky domů a protože se udělalo docela chladno, tak zalezáme spát.

Sutjeska

Denní: 82,4 km

Celkem: 1243 km

16. den - pondělí 13.6. – velké prádlo, velký nákup, lekce bosenské politiky

Dneska začínáme poslední týden akce, to je hrůza, jak to utíká. Ráno svítí slunce na stan, ale dneska nám to vůbec nevadí. Já si jdu ještě umýt hlavu a vyprat, a Luděk se holí. No to jsem si dala! Řeka je pekelně studená. A to jí musíme ještě překonat zpátky na silnici.

Než jsme se stačili sbalit, odněkud se přihnalo stádo krav. Zeptali jsme se paní, co s nimi přišla, na lepší cestu. Prý není, musíme jediné zase přes vodu. No jo, však jsme na to už psychicky připravení. Luděk přetahal svoje kolo, pak moje zadní bágly a nakonec i moje kolo. Je to borec, i když to nerad slyší. Já jsem si přenesla jenom svoje přední bágly, hezky v každé ruce jeden. Naštěstí krásně svítí slunce, tak si hned můžeme ohřát zmrzlé nohy. Paní nás konsternovaně pozoruje, načež z ní vypadlo, že snad někde kousek dál je lávka. Ona si myslela, že potřebujeme most pro auta, když jsme se ptali na most. Jak u blbejch na dvorečku. Raději to neřešíme a jedeme dál.

Pět kilometrů podél vody a pak do kopce. Auta nahoru jezdí jinudy, po chvíli je silnice totiž sesunutá. Buď šlo o sesuv půdy nebo výsledek práce miny, to jsme se nedozvěděli, ale každopádně je to velké. Dalo se to objet lesem, auta ale mají smůlu. A pokračujeme ve stoupání.

Už to vypadá jako sedlo, ale je to jen křižovatka, ústí tady ta objížďka pro auta. Je tu i malé parkoviště. Najednou vidíme najíždět Karabiniéri (policii). Ze 4 aut vyskákalo asi 16 "karabiníků", v rukách pistole, samopaly a navlékají si neprůstřelné vesty. Na jednom autě jsou hvězdy EU a nápis EUFOR. Rojí se kolem nás, ptají se odkud jsme a chtějí pasy. Když jsme ale řekli, že z Česka, tak mávli rukou a pasy ukazovat "nětreba". Prý kontrolují autobusy, ale těžko říci.... Nahoru je to prý 2 km (byly to 3) a na sedle je vesnice Čemerno. Jsme 1.293m vysoko. Ani se tu ale nezdržujeme a valíme dolů, někam do obchodu. Ani v Čemernu, ani v další vsi Vrba obchod není. Tak jsme u pěkného jezírka posvačili sušenky a broskve a zase nic nemáme.

Přehoupli jsme se přes minikopeček po nové pěkné silnici. Lebedíme si, jaké je to tu pěkné, čisté, málo aut a málo domů a výhledy na hory. Silnice nás dovedla do města Gacko. Sice jsme tam jet nechtěli, ale nakonec jsme rádi, protože potřebujeme někde nakoupit zásoby. Tady mají maximálně kafany, ale kdo by taky stavěl obchody pro vesnice o 5ti domech. Hned na kraji nás zaujala továrna s obrovskou chladicí věží a komínem, který čoudí a smrdí. V centru (náměstí s rozestavěným kostelem) jsme v bance vyměnili další mařeny a hledáme obchod. Nakonec jsme skončili v malém bistru, něco mezi burkárnou a restaurací. Objednali jsme si toho spoustu: burek s masem, kus pizzy, placku s čímsi, sladký rohlík a 2 jogurty. Pak jsme to společnými silami do sebe natlačili a musíme odpočívat.

V hospůdkách je tady všude spousta lidí, tak přemýšlíme, kam a jestli vůbec chodí do práce. Pak jsme objevili malou samošku. Zapadla jsem tam a nechala tam přes 20 mařen. Chleba, sýry, paštiky, toaleták a sladkosti, abychom měli zásoby, protože nás čekají pustější kraje. Ještě jsme se zásobili zeleninou z tržnice a valíme z města. Na benzínce jsme se ujistili o správné výpadovce, protože směrovky jsou tady nedostatkovým zbožím a pak opouštíme toto velkoměsto. Uháníme po náhorní plošině ve výšce cca 960 metrů nad mořem. Za námi se strmí vysoké hory a fouká protivítr. Kousek jsme klesli, proletěli ves Stefan a už se před námi krajina zase zvedá do dalšího sedla. Je 1.033 metrů vysoké a zdolali jsme ho jako nic. Nahoře je opět silnice plná krav a ovcí, ale modernizace pokročila - pasáčci mají červené praporky, aby zastavili provoz. Trochu sjíždíme, krajina je tady pustá. Dlouhé kilometry nic není, maximálně pár domků. Kilometry přibývají. Na to, že jde o hlavní silnici, tak tu není absolutně žádný provoz.

Vše ale jednou končí, skončila i tato pohodová etapa. Na křižovatce jsme zašli do hospůdky naplánovat nad mapou další postup. Hrůza - Jelen pivo a Coca cola za 3KM. Cesta dál ale probíhá v podobném duchu. Po silnici nic nejede, a je to chvíli nahoru a chvíli dolů. Prolítli jsme pár vesniček a už se šplháme do dalšího

sedýlka. No sedýlka ... je to spíš jenom asi dvoukilometrový kopec. Sedlo a vesnička Divin má nadmořskou výšku 648 metrů. Čeká nás sjezd na planinu obklopenou vysokými horami, vesničky jsou nalepené na úbočí těch hor a silnice vede mezi nimi. Dneska to jede pěkně, máme už 80ku a čas je dobrý. Zastavujeme u malé restaurace v plátěném stanu. Chceme načepovat vodu, ale chladí tu Luďkovo oblíbené Nikšičko pivo, tak jedno dal. Sice stálo 1,5 KM, ale asi je to v hospodě normální cena. Mají tu příjemné posezení ve stínu, paraván porostlý vínem. Povídáme si s holkou a klukem, kteří to tady provozují. Ukázali nám vývěr vody pod restaurací: řeka se prý na druhé straně údolí opět propadá kamsi pod hory a nikdo neví, kde zase vytéká. Také jsme se dozvěděli, jak je to s těmi třemi bosenskými prezidenty. Prý se u moci střídají, ale nedokázali nám říci, jak dlouhé je to období, kdy vládnou. A taky nevíme, zda se spolu s prezidentem mění i vláda. Asi si budeme muset o Bosně něco doma přečíst. Co se min týče, nemusíme se vůbec bát, jsou prý jenom v okolí velkých měst a na hřebenech hor. Bosna je prý zmenšená celá bývalá Jugoslávie, kolik tady žije národností (Srbové, Chorvaté a Muslimové). Zajímavé.

Jenže pivo už je vypité a my musíme pokračovat. Projeli jsme další vesničky, kravky už ženou z pastvy domů, nastal náš čas. Podle mapy máme sjet do údolí, tak raději pokukujeme po noclehu už teď. Zajeli jsme za opuštěné stavení a našli pěkné místo na posečeném travnatém plácku. Večeříme mexickou pánev s rýží a sójovým masem, když se tady objevil podivný chlapík. Chodí po lese a cosi hledá, vůbec se nám nelíbí, ani s ním nejdeme navázat hovor. Hledá asi houby nebo tu něco ztratil, těžko říci. Pak ještě děda žene krávy z pastvy - je tu nějak moc živo. Pak konečně ten hledač odešel, našťastí o nás vůbec nejevil zájem. V klidu jsme dojedli pálivý pokrm a zalezli do stanu. Luďek je nějak vyřízenej. Na rádiu naladil češtinu a posloucháme zprávy a předpověď počasí pro ČR.

Berkoviči

Denní: 93,6 km

Celkem: 1337 km

17. den - úterý 14.6. – zadržena policajtem, utajené vodopády, zaminované okolí Mostaru

Krásně se tady spalo. Ráno je opět modro a vymetýno a my jsme ve stínu. Luďek provádí spoustu oprav na mém kole: brzdy, upadlý drátek, spínač dálkového světla. I tak vyrážíme už v půl deváté, což je o hodinu a půl dříve než jindy.

Na silnici jsme se přehoupili přes jeden minikopeček a pak už je tu sjezd, na kterém klesneme z cca 500 m.n.m. skoro až na úroveň hladiny moře. Sjezd je parádní, asphalt kvalitní. Luďek má maximálku 75km/hod. Vjeli jsme do kaňonu a už takhle brzy ráno je pařenice. Kilometry naskakují samy, prolítli jsme Stolac a míříme na Capljinu. Za vsí Poprati se ale musíme poprati s prudkým dokopcem. Slunce pere, stín žádný a my stoupáme v serpentýnách, abychom se opekli pěkně ze všech stran jako prasátko na rožni. Nahoře jsme dotlakovali kola a pak prolítli pár vesniček. Krajina je lehce zvlněná, plná kamenů a nízkých keřků. Taková dosti vyprahlá. A to už zase sjíždíme dolů a na odbočce v nějaké vesnici odpočíváme ve stínu platanů. Koupili jsme si housky a jogurt, ze kterého se vyklubalo podmáslí. Máme najeto už asi 35km a není ani poledne. Povídáme si s 12letým klukem, který se druhý rok učí anglicky a po svačině pokračujeme.

Sjeli jsem do Capljiny, tu jsme ale jenom prolítli a míříme k vodopádům Kravice. Je pěkněj hic, slunce pere jako blázen, už se vidím naložená ve vodě. V jedné vsi, jejíž jméno si už nepamatuji, mě zastavuje policajt. Chce dokumenty a je děsně důležitěj. Říkám, že je veze můj partner, který je někde přede mnou. On to asi nepochopil, protože se ptá: "A ty teda nic nemáš"? Já opakuji, že mám, ale ne u sebe. Docela si mě vychutnává, alespoň mi to tak připadá. Tak jsem houkla na Luďka do vysílačky, abys se vrátil, že mě zastavila policie a chce moje dokumenty. Tomu policajtovi jsem řekla "moment" a čekáme na Luďka. Říká něco, čemu nerozumím, tak se ptám, jestli jsem jela moc rychle? Policajt otázce nerozumí. Za to ukazuje na bágly a říká "A co voziš?" Už mě to přestává bavit, tak začínám mluvit česky. Říkám spacák, garderoba, jídlo. Policajt nerozumí. Tak mu vysvětluji, že chleba, paštiku, sýr. To asi přestává bavit jeho a když jede auto, tak se chystá k jiné akci a mě propouští. Říkám, že můj partner je už na cestě sem s dokumentama, ale on mi kyne, ať ho nezdržuju a jedu dál. Trapák!

Dojela jsem Luďka, který už byl skoro u mě, a líčím mu tu historku. Vystoupali jsme menší dokopeček a před Studenci odbočili na Stub. Podle mapy tam má vést cesta k vodopádům. Pěkně se pečeme. Míjíme jezírko, říčka Trebižat taky vypadá lákavě, ale nechceme se zdržovat, čekají nás přece vodopády. U jezírka

stojí hospoda. Jdu se optat na správnou cestu, protože směrovky tu samozřejmě ZASE nikde nejsou. A ještě že jsem dobře udělala, musíme se vrátit. Naše odbočka je ještě kousek dál. Ujeli jsme asi 6 km, kdy se Luděk musel ještě asi 2x zeptat, jestli jsme to už náhodou neminuli a pak jí konečně máme. Už si myslíme, že pohodově dojedeme k vodopádům, když je tu další křižovatka. A opět nevíme. Stopli jsme policajta. Tak máme jet pořád "pravo", což znamená rovně. A konečně jsme tu! Na to že je to taková turistická atrakce to značení bylo teda mizerný. Lépe řečeno nebylo žádný.

Vodopády jsou z výšky super, nádherný romantický vodopády. Přesně jako na té fotografii v průvodci. Ale když sjedete k nim (raději to nedělejte!), tak je to samá hospoda a spousta lidí, školní výlety a tak. Prostě děs. Každopádně když už jsme tady, tak si to užijeme. Vyhrabali jsme plavky, které byly až na úplném dně bágů a lezeme do vody, Luděk skáče po hlavě. Pak jsme si došli na pivo a zmrzlinu. Pivo je točená 12°ka a do půllitru, tak to neodoláme. Cena ovšem 20 kun nebo 5euro. Pěkně nás natáhli, ale co naděláme, asi jsou tu zvyklí z turistů vařit. Pak se jdeme ještě jednou zchladit do vody a plaveme na druhý břeh. Jeden po druhém, kvůli hlídání kol. U těch dětí člověk nikdy neví, mohou být nepříjemně zvědavé. Po koupeli jsme pojedli sušenky a nad mapou řešíme, jestli dojedeme do Mostaru ještě dnes nebo ne. Nejde o to, jestli zvládneme nebo nezvládneme dojet, ale spíš o to, jestli tam jet navečer nebo si nechat toto historické město na druhý den. Rozhodli jsme se, že se rozhodneme až podle toho, kam dojedeme.

Lehce se zatahuje. Vytahali jsme kola zpátky nahoru nad vodopád, když tu slyšíme odněkud češtinu. Nahoře na parkovišti pro autobusy jsme zahlédli autobus z Náchoda. Vrátili jsme se zpátky na hlavní silnici a za chvíli jsme na odbočce na Mostar. Podle mapy je to nějakých 30 km po žluté silnici, která nás už nejednou vypekla, tak mám trochu obavy, aby to nebylo podobné. Nakonec je to docela drsná hlavní, po které frčí spousta aut a kamionů. Cesta je lehce zvlněná a před námi se zvedají hory. A nalevo od nás se mračí, asi bude navečer bouře. Uvědomili jsem si, že jsme toho dneska moc nejedli, tak jsme zastavili v Čitluku a šli si koupit ovoce a chleba. Cena 1,8 KM za 2 broskve a 2 nektarinky (kilo za 4 KM) nás odradila od nákupu dalších pochutin, zejména piva pro Ludka. Pojedli jsme chleba se sýrem a ty broskve a valíme dál. Čeká nás překonání malého hřebínku. Při výjezdu z města Luděk poprosil paní, která zrovna venku myla zeleninu, o vodu. Nabrali jsme pro jistotu do plného stavu, kdybychom se rozhodli někde přes Mostarem nocovat. Kola nehezky ztěžkla zrovna před tím kopcem. Nahoře jsme v 18:15, což znamená, že na večer nemá cenu se do Mostaru hnát. Jednak si chceme užít prohlídku a jednak bychom tam neměli kde spát.

Tak pomalu začínáme hledat nocleh. Sjíždíme z kopce, prolétli jsme vesničkou a za ní objevil Luděk pěknou loučku. Přístup je ale blbý. Jedeme se podívat ještě na jiné místo, které jsme předtím minuli. Ale tam je skládka a divně to smrdí, Tak se vracíme na tu loučku. Ono jsme v okolí Mostaru a moc si vybírat nemůžeme, prý je to tu hodně zaminované. Musíme proto volit taková místa, na kterých je zřejmý pohyb osob. A to tady rozhodně je! Přes zídky jsme dovezli kola na spasenou loučku a vaříme večeri (brkaši se sójovým masem, paprikou a česnekem). Se stavbou stanu vyčkáváme, protože je na nás docela vidět. Napsali jsme SMS Pavlovi, že je to v okolí Mostaru s noclehy OK, ale že tenkrát před těmi 3 lety se nám Bosna líbila víc. Lidé i krajina. Tady na jihu je to hodně pustina.

Po jídle se šel Luděk kousek projít a při té příležitosti objevil ještě lepší místo. Jednak tam nebudeme vidět a jednak tam nejsou tak slyšet auta ze silnice. Ihned jsme se tam přesunuli, postavili stan a zalezli. Oblaka se rozpouštějí, bouřka nebude. Ani v rádiu nic nepraská, tak usínám klidněji.

Selišta

Denní: 94,5 km

Celkem: 1432 km

18. den - středa 15.6. – Mostar, údolí Neretvy, nocleh za svatostánkem

Spalo se tady dobře. K ránu se spustil drobný deštík a když kapky bubnují do stanu, to se spí ještě lépe. Ráno je hezky. Na nebi plují obláčky a my po snídani zase vyrážíme dál. Na silnici jsme se dostali lepší cestou. Vydupali jsme zpátky ten kopec, co jsme včera sjeli. Bylo to docela daleko, včera mi nepřišlo, že jsme toho tolik ujeli. Pak jsme se přehoupli ještě přes jeden hřebínek a už sjíždíme do Mostaru. Je to docela dlouhý sjezd, museli jsme být pěkně vysoko. Hory kolem jsou holé, kamenné, skoro nic na nich neroste. A Mostar leží uprostřed nich. Sjeli jsme pár serpentýn a už jsme tam.

Hledáme centrum, ale je to zmatečně značeno, takže jsme se na moment ocitli i v té muslimské části na druhém břehu řeky Neretvy. Aspoň si Mostar pořádně vychutnáme. Je to zajímavé město, válečné stopy jsou ale vidět na každém kroku: díry na domech po střelbě, prskance od min na asfaltu, ale i zničené celé domy. Zatím nebyla vůle ani síla to opravit, dost pravděpodobně chybějí i finance. Ale život tady kypí, všude vyrostly hospůdky a krámky.

Nakonec jsme museli použít pusy a na cestu do centra se zeptat. Úzkou kamennou uličkou lemovanou stánky a hospodami došli až k novému mostu (asi jako když jdete v Praze ke Karlovu mostu). Ale ten mostarský byl vloni nově postaven na místě původního, který byl ve válce zničený. Svítí novotou a je moc hezký, však taky na jeho stavbu byly vyloveny z Neretvy originální kameny a byl postaven původní technologií. Kola jsme si opřeli o zídku a nasáváme atmosféru tohoto místa. Ihned na nás ale startuje kluk s tmavými brýlemi, že tady ty bicykly nemůžeme nechat a tváří se děsně důležitě. Přitom tady nikomu nepřekážíme, turistů je tu minimum. Ach jo, kde jsou ty "Bosňáci", kteří na všechno reagují slovy "něma problema", jako kdyby se to učili povinně ve škole. Ale aby byl klid, tak Luděk přeparkoval kola jinam. Jeden po druhém se procházíme po mostě na druhou stranu. Nerozumíme ale tomu rozdělení na muslimskou a chorvatskou část, protože minarety trčí na obou březích. Ještě jsme si zajeli k řece, odkud tušíme obzvláště pěkný pohled na most a už by to chtělo Mostar opustit. Začíná se totiž oteplovat. Ve městě jsme ještě vyměnili 20Euro za konvertibilní marky a pak už uháníme po výpadovce proti proudu Neretvy. Na nákup jsme zastavili až v malém obchodě na kraji Mostaru. Posvačili jsme a pokračujeme.

Neděje se nic zajímavého, ani jsme nikoho zajímavého nepotkali. Vjeli jsme do kaňonu Neretvy. Máme vítr v zádech a tak bez větší námahy valíme rychlostí 20-25km/hod. Údolí není nic extra, rozhodně jsme viděli hezčí kaňony, ale tady to asi kazí ten provoz. Údolím vede hlavní silnice, železnice a táhnou tudy spoustu drátů vysokého napětí. Ale jinak tu osídlení moc není, sem tam dům nebo jenom zbytky zdí. Občas projedeme tunel. Ale Neretva je krásně modrozelená. Před Jablanicom musíme vydupat kopec. Odměnou jsou nám nádherné pohledy na pohoří Prenj a následný sjezd. Luděk na mě čeká v Jablanici u burkárny. Máme najeto skoro 70 km a jsou dvě hodiny. To je důvod zajít si na burek. Ale máme taky žízeň. V krámu jsme si proto nejprve koupili jedno Karlovačko a minerálku. Pak jsme vlezli do burkárny. Luděk se slušně zeptal, jestli nevdá, že budeme mít svoje pití. V burkárnách totiž pivo nemívají. Paní prodavačka nejen že proti tomu nic neměla, dokonce přinesla Luděkovi na to pivo skleničku. Burek je vynikající a ty ceny: 2 porce burku po 1KM, 2 jogurty za 0,5 KM! To je hned znát, když člověk poodjede dál od moře nebo od turisticky profláknutých míst. Na výpadovce jsme si ještě dali super nanuk Macho.

V Jablanici odbočujeme z hlavní a opouštíme údolí Neretvy. Aut ubylo a trochu se mračí nebe. Cesta je ale i tady pohodová, protože vede pořád podél vody. Teprve až kolem přehrady se to změnilo na nahoru - dolů. Při jednom "nahore" míváme první ceduli PAZI - MINE (POZOR - MINY). Je zde široká náhorní plošina a cedule je nasměrována od silnice dál. Nebojte, nejedeme tam! Potom následuje sjezd. Nad horami hřmí. Luděk se těší na bouři, já doufám, že nás mine. V tomhle si teda nerozumíme :-)

Chvilku jsem si odpočali na benzínce a pak zase pokračujeme. Za vsí Lug funíme do kopce. Opět obdivujeme mohutné pohoří Prenj. Vypadá to, že nás bouřka opravdu mine. Mám radost! Ovšem objevily se zase skládky a nechutně smrdí. Fuj!

Prozor je malé město, kam jsme se doškrábali po dlouhým kopci. Podle mraků to vypadá, že máme v zádech další vlnu bouřky. Na náměstí jsme si v malém krámu se sympatickým prodavačem nakoupili chleba, salám, perníčky, koblihy, housky, VÝBORNOU točenou zmrzlinu - no prostě nákup za 8 marek. Něco jsme pojedli a chystáme se jet, když tu začíná pršet. Máme v plánu dojet jen kousek za Prozor k jezeru Ramsko. Proto nemusíme spěchat a s koly se přesunujeme do průjezdu. Naproti nám jsou garáže, kde obdivujeme vyskládané dřevo.

Luděk se věnuje asi 8miletému klukovi. Vysvětluje mu, na co je které tlačítko na jeho kole a prozrazuje, že si vše vyrobil sám, ne koupil. Řekla bych, že to na něho udělalo dojem. Zajímalo by mě, jestli podobné setkání mohlo toho klučinu nějak ovlivnit - třeba tak, že se začne o elektroniku víc zajímat. Ale to už se největší pravděpodobností nedozvíme. Přestalo pršet, tak jedeme dál. Jen co jsme ale opustili město, zase začíná. Chvilu stojíme a čekáme, jestli to nepřejde, ale nakonec se rozhodujeme jet dál. Je to jen malý deštík a čekat bychom tu mohli taky třeba až do večera.

Cestou musíme překonat menší sedýlko ve výšce něco kolem 700 metrů. Nestálo to ani za řeč a už vidíme vodní hladinu. Po dlouhé době jezero, kde nepadají stráně strmě do vody. Doufáme, že někde na břehu půjde tábořit. V malém baru jsme natankovali vodu a hledáme cestu, kudy bychom se dostali k vodě. Zdály to vypadá lákavě. Uprostřed jezera je poloostrov, tak tam míříme...

Jenže jaké bylo naše zklamání, když jsme zjistili, že všechny ty noclehy, které vypadaly z výšky tak super, jsou oplocené pozemky. Celé jezero je oplocené! Co budeme dělat? Dojeli jsme k nějakému církevnímu svatostánku. Kolem je pěkný trávník a dozadu vede cesta k lesu. Tam kdyby to šlo ... ale pro jistotu se někoho zeptáme. Jenže není koho. Nikoho nevidíme. Je tu jen otevřené informační centrum, tak se tam jdeme podívat. Mají tu internet a prodávají suvenýry s křesťanskými motivy. Líbí se nám stříška podloubí, ale paní prodavačka není moc vstřícná. Posílá nás ke kostelu do "kuči miru" a zeptat se máme "guardiana", jestli si na pozemku "crkvi" můžeme postavit "šátor". Jenže guardian zrovna někam odešel, tak jsme si sedli a čekáme na něj. Čekání si krátíme pojídáním perníčků. Dneska pořad něco žereme, hrůza!

Luděk obešel kostel a vrátil se s tím, že za kostelem je zbořený dům a pěkná travička, že by to tam bylo fajn. Nechceme se tam ale rozvalit bez souhlasu místních. Zkusíme se jít podívat do domu vedle kostela (že by to byla fara?). Je otevřeno a zevnitř řve hlasitě televize nebo rádio. Netroufáme si tam ale drze vlézt, proto ještě obhlížíme další stavení, třeba se konečně někdo objeví. Jenže to je stodola, kde si církev vykrmuje prasátko. Vše je tady krásně čisté, upravené, tráva je posekaná. Tak jdeme zpátky k té faře. Konečně vidíme lidskou bytost - někdo vyšel na balkónek. Ptáme se po guardianovi. Říkáme si, že jsme vlastně poutníci a ty by církev neměla odmítnout. Jenže ten děda na balkóně říká, že guardian kamsi odešel a že se máme jít zeptat do kuchyně. Ale že on nevidí problém v tom si stan tady někde postavit. Jdeme tedy dovnitř.

Jde o ohromnou 2 patrovou budovu, ale to co jsme uviděli vevnitř, nás dostalo! Vše je nové, čisté a moderní. Nouzová osvětlení, nová dřevěná okna a podlahy, nablejskaný, že by se z nich dalo jíst. Vlezli jsme do dveří s nápisem "KUHINJA". Z druhých dveří vešla paní v bílém. Opět se ptáme po guardianovi a jestli si můžeme postavit tam vzadu stan. Paní nás poslala ven, že se jde po guardianovi zeptat, ale ten děda, co byl na tom balkónku už je tady a říká jí to samé, co nám. Že guardian kamsi odešel s nějakými americkými hosty. Paní se rozhodla, že mu zavolá na mobil. Pak slyšíme, jak hlasitě řve do telefon, že 2 mladý lidi a že tu není kemp a pak se vrací s tím, že "něma problema" vzadu u tý starý kůči. A ještě se ptá, odkud jsme a jestli jsme hladoví. Nakonec byla docela milá. Jídlo jsme s díky odmítli, padáme za kostel a rychle stavíme stan, protože zase "kisne" počasí. Povečeřeli jsme gulášovku z našich zásob a pak dobrou noc.

Ščit – Ramsko jezero

Denní: 107,9 km

Celkem: 1539 km

19. den - čtvrtek 16.6. – miny, pivo na hranici, Chorvatsko, i pes se bojí bouřky

V sedm se rozezněly zvony, tak dobré ráno! V noci se spalo pěkně. Trochu poprchávalo a i se blýskalo, ale byli jsme pod ochranou Boží a bouřka si ke svatostánku netroufla :-). Taky nám na stan padaly třešně, bohužel zelený. Venku je polojasno. Snídáme na lavičkách, občas kolem nás někdo projde, ale nijak extra nikoho nezajímáme. V devět odjíždíme. Za mohutného pokřiku místních dětí jsme vydupali kopec zpátky na silnici. Cesta vede chvíli ještě podél jezera, ale pak začíná ostře stoupat. Silnice je nová, sponzorovaná z EU. Začíná být pařák. Odskočili jsme si "za roh" (ráno jsme nechtěli špinit církevní pozemek) a pokračujeme dál. Přemýšlíme, pro koho tu asi tak je ta prvotřídní silnice, po které nikdo nejezdí, když tu náhle bez varování konec asfaltu a před námi makadám. Ale ani jsme nestihli pořádně zanádat a už jsme zase na asfaltu.

Pořád čekám, kdy začne to stoupaní do Zahumenského sedla, když tu se najednou otevírá výhled do krajiny, u silnice křížek a cesta i dráty elektrického vedení se lámou dolů. Asi budeme na sedle, 1225 m jsme zvládli jako nic. Čekám na Luďka a pak kousek sjíždíme, ale ne moc. Pokračujeme po náhorní plošině, kde vidíme přes sebe x kilometrů. Sloupy vysokého napětí se táhnou do dále, připadám si jako někde v USA. Dali jsme si čokoládu jako odměnu za sedlo a pokračujeme. Na rovné silnici na přímé viditelnosti testujeme dosah vysílaček: za jízdy 2,7 km, pak už se hovor začal přerušovat. Míjíme další "PAZI - MINE", není to moc dobrý pocit, že vstupem mimo silnici hrozí smrtelné nebezpečí. Jede se suprově, nový povrch, nulový provoz a vítr v zádech! Heč! Krajina je kamenitá pustina, podobně jako v Černé Hoře. A jak se tak rozplývám, jaká je to pohoda, tak asfalt zase končí začínají šutry. Skáče po nich až na hlavní na Tomislav Grad. Navíc se v

jednu chvíli za mnou rozeběhli 4 psi. Začala jsem se bát, ale naštěstí mě chtěli asi jen vystrašit a nepronásledovali mě.

Po hlavní jsme pak už bez problémů vjeli do Tomislav Gradu. Je to zvláštní město, úplně nově vystavěné, samé ohromné baráky. Zajeli jsme si na burek do malé restauračky. Mají ho ale docela drahej (burek s masem za 2,5 KM, zeljanice za 2 KM), ale je VÝBORNEJ. A ještě nám paní prodavačka doběhla do obchodu pro jogurt. Po jídle se hned zvedáme a jedeme dál. Je pařenice. Projíždíme ves s názvem KOLO. Chtěli jsme si ceduli vyfotit, ale zrovna tam stříhali trávu okolo cesty, tak to nevyšlo. I v této vesnici je všechno nové: domy, obchody, i benzínka, kde si nabíráme vodu. V další vsi jsme zastavili na jedno Karlovačko a nanuk. Frajeří před námi malej kluk na kole, ale chrastí mu řetěz. Luděk vytáhl olejničku a řetěz namazal. Klučina měl viditelně radost. Pak jsme se vyhoupli do minisedýlka. Mělo 991 metrů, ale vzhledem k tomu, že jsme se pořád pohybovali kolem 900m.n.m. tak to bylo jako nic. Cestou jsme minuli pomník českých letců zde zahynuvších v roce 1998, jinak se nedělo nic zajímavého. Doslova jsme slítlí do doliny k jezeru Bučko. Napravo jsme zmerčili bouři. Nakýblovali jsme se pod střechu restaurace a nad mapou plánujeme další postup. Máme totiž docela dost času, tak jsme se rozhodli si cestu ještě prodloužit. Nepojedeme do Splitu přímo, ale vezmeme to přes Makarskou a odskočíme si na ostrov Brač.

Pak jsme šli do trgoviny utratit poslední mařeny (Chorvatsko je za rohem) za "vice a povrče" (ovoce a zelenina). Ale nic tam neměli a ještě to nic měli drahé, tak jedeme jinam. Z bouřky nakonec nic nebylo. Cesta se vine nad jezerem s nádherně zelenomodrou vodou. Na zemi je mokro, všude kaluže, asi tu trochu sprchlo. V malém krámku jsme nakoupili chleba, zeleninu, mléko a sušenky do zásoby. Prodavačka už bere i kuny. Platíme posledními mařenami, ale paní nemá na vrácení, tak nám dává kuny, za což se nezlobíme a výsledně měníme všechny zbylé KM za kuny. A je to! Posledních pár zatáček, odbočka na Makarskou a už je tu celnice. Taková mrňavá, 4 budky a spousta celníků. Celnice pod širým nebem. Jeden z chlápků si bere můj pas a obdivuje spoustu viz (i mně se můj pas líbí :-)) škoda jen, že platí už ani ne půl roku). Jdeme kousek stranou, vypadá to na delší prostop. Chvilí povídáme, ale pak projíždí auto. Když se od něho celník vrací, nesou tašku plnou piv a láhev Coca-Coly. Smějeme se, že dostali "úplatky" a oni, asi aby se neřeklo, vytáhli z igelitky každému jedno Karlovačko a dokonce vyčarovali i kelímky. Popíjíme a kecáme, jsou to spolu Chorvati i Bosňáci a dokonce i jeden muslim. Je s nimi legrace, smějeme se, jak mají těžkou službu, že je buď horko nebo prší. Ptali se nás na platy, i když sami berou víc než my (přiznali se k 1.500 Euro netto). V obsluze aut se střídají, ale moc jich tady nejezdí. Většinou jsou to jejich známí. Z jednoho auta se vysunula ruka a v ní igelitka s broskvemi. Tu nám věnovali.

No nic, je s nimi veselo, ale pivo je dopito a my musíme pokračovat. Ještě bychom se rádi společně vyfotili. Do toho se jim zprvu moc nechtělo, ale nakonec zakopli piva pod sedačky a do fotoaparátu se důstojně zatvářili. A my po **429 km** opouštíme **Bosnu a Hercegovinu** a vjíždíme do Chorvatska, do poslední země. Moc už toho tady nenaježdíme, v sobotu nám jede vlak domů, do Prahy, do Podolí, do prd... to se nám ale nechce ...

Chorvatsko nás přivítalo nejprve malým sjezdem, ale potom ostrým dvoukilometrovým stoupákem. Nalevo to kisne. Nebe je černočerný, jenom aby to nebyla bouřka. Napravo je taky bouřka, jenom tam není tak černé nebe. Připadám si jako v oku hurikánu. Snad to nepříjde sem. Přehoupli jsme se přes kopec a ve vsi Svib poprosili paní o vodu. Nejprve vypadala, jako že jí obtěžujeme, ale výsledně jsme si s ní prima pokecali. Uměla perfektně anglicky! A měla psa, který se taky bojí bouřky!

Od Svibu jsme ještě kousek sjeli dolů z kopce. Pro dnešní nocleh požadují extra bezpečné místo z hlediska blesků, ale vypadá, že si nebudu moct vybírat. Odbočujeme na cestu k opuštěnému domu. Zajeli jsme kousek od silnice. Cesta končí u chatky se zahrádkou. Nikdo tu není, ale domek je udržovaný. Rozhodli jsme se, že tu zůstaneme. Postavili jsme stan těsně vedle kamenné ohrádky, uvařili si těstoviny se sýrovou omáčkou a protože drobně prší, tak jsme povečeřeli ve stanu. Bouří to všude kolem nás - to jsem zvědavá na tu noc!

Svib

Denní: 91,1 km

Celkem: 1631 km

20. den - pátek 17.6. – Makarská, plujeme na Brač, noc v mraveništi

Nevím jakým zázrakem, ale bouře nepřišla a v noci bylo vedro. Vstáváme v 7 hodin, protože jsme včera šli brzy spát. A už je pařák. Snídáme ve stínu branky. Odjíždíme v 8:20! Je to podstatně dříve než jindy a to ani dneska nikam nepospícháme. Vyjeli jsme na silnici, párkrát šlápli do pedálů - letí to jako blázen. S větrem v zádech jsme doslova prolítli pár vesnic. Ta spousta českých aut, která nás míjí, je známka toho, že se blížíme k moři. Tak každé čtvrté auto má českou SPZku. Ještě se musíme dostat přes bílé hory a pak už uvidíme moře. Snad tam bude! Funíme do minisedýlka, má 289 m.n.m. úplně se to stydím napsat, ale na mapě to bylo uvedené. Slunce pere jako blázen a to není ani 10hodin.

A nahoře? Vidíme moře! Hurá!!! Navíc je tam krásný výhled na vápencové hory, na moře a na ostrůvek Brač, na který se ještě zajedeme podívat. Sjíždíme ze sedla a napojujeme se na Jadranskou magistrálu. Ale neuháníme po ní na Split, nýbrž opačně, na Makarskou. Provoz je hustý, ale přežít se to dá. Nechci ale vidět, jak to tu vypadá v té sezónnější sezóně. Mám na mysli v červenci a srpnu. Po pobřeží to je do Makarské asi 15kilometrů. Jsme rádi, že jsem nocovali tam, kde jsme nocovali, tady bychom se absolutně nechytali.

A konečně jsme v Makarské, známém chorvatském letovisku. Sjeli jsme z magistrály do centra. V pekárně na rohu jsme si koupili dva sladké rohlíky po 5ti kunách. Jeden plněný čokoládou, druhý višněmi. Každý nám zabalili zvlášť do papírového pytlíku a než jsem se stihla ozvat, tak oba pytlíky už byly navíc ještě v igelitové tašce. Tak tomu říkám plýtvání! Ale je pravda, že všude na Balkáně nám nákupy cpali do mraků igelitových tašek. Někdy se to hodilo, na chleba, na odpadky, do promočených bot. Ale většinou to bylo zbytečné. Pak jsme sjeli do centra, našli přístaviště trajektu na Brač a pokladnu. Ta je ale prázdná, i když tu už čeká pár aut. Zjistili jsme, že trajekt teď, mimo sezónu, pluje asi 3x denně. A to je až za 1,5 hodiny. To nevádí, to není tak moc, rádi počkáme.

Nechce se nám někde courat po městě, protože je fakt vedro. Tak jsme si sedli do stínu. Já jsem akorát obešla přístav, abych si udělala pár fotek a pak jsem se vrátila. Ani si nic nejdeme koupit, přestože chuť by byla. Vše je předražené, například kopeček zmrzliny 5 kun apod. Tak jsme aspoň dojedli broskve ze včerejška, koupené ve vesnici ve vnitrozemí za normální ceny. Přesně ve 12 se otevřela pokladna. Luděk vystál frontu, abychom se dozvěděli, že eura neberou (jen tak pro zajímavost, tenkrát v roce 2002, kdy jsme pluli na trajektu ze Zadaru na Lošinj, je brali úplně v pohodě). Naštěstí není problém je opodál proměnit a pak hurá znovu do fronty. Je to docela drahá sranda. Kolo 26kun, člověk 23 kun. Auta to mají horší, cena v přepočtu asi 400Kč. Auta už najíždějí, my čekáme. Pokyn nalodit se dostáváme až po chvíli. Kola jsme si dali k boku lodí a jdeme na horní palubu, kde jsou kromě nás hlavně rodiny s dětmi. Jakýsi sbor tu pěje jednu a tutéž píseň pořád dokola a my opouštíme pevninu. Je to pěkný pohled na Makarskou pod bílými štíty Velebitu.

Jak se přibližujeme k Brači, tak po levé straně máme ostrov Hvar a za ním hornatou Korčulu. Přesně ve 13:30 jsme přirazili k břehu Brače v Sumartinu. Auta musí při vylodění couvat, to nemají moc vychytané. Chvilí to pozorujeme a dobře se u toho bavíme. A pak už vyrážíme. Kam jinam, než do kopce, protože jsme na nule. Šlapeme do vesnice Selca a hezky to kolem nás voní borovicemi. Selca má kolem 100m.n.m. Je hroznej pařák. Fuj!

Paní myje podlahu domu hadicí, tak jsme jí poprosili o vodu a zároveň se u toho i trošku postříkali. Což bylo super! V Selce jsme objeli náměstí s kostelíkem a jdeme do samošky. Je klimatizovaná, jaké blaho! Koupili jsme jogurty, tuňáka, Luděk pivo a já nanuk a pak jsme poobědvali ve stínu palem. Po jídle jsme se dorazili sladkým pečivem z pekárny naproti a jedeme dál. Pokračujeme ve stoupání. Brzy jsme se vyhoupli nad ves a koukáme na ní shora. Vidíme i moře a pevninu. Je to bomba! Ale pořád stoupáme, Brač je hornatý a my jej chceme přejet po hlavním hřebeni. Krajinu tvoří, jak už jsem psala, kopce porostlé nízkými keříky a všude typické chorvatské kamenné ohradky. Slunce praží, mažeme se, dneska už poněkolkáté protiopalovacím krémem a pořád stoupáme. Už vidíme nejvyšší horu Brače ve výšce 778metrů (my jsme cca 300 m.n.m.). Prolítli jsme kolem Horního Humáče (neboli Gornji Humac) a v Pražnici (teda kdo ty názvy vesnic tady vymýšlel, ten se fakt trefil!) odbočujeme na Pučišću. Odměnou je nám krásný, asi 6ti kilometrový sjezd až k moři! Trošku jsme přeci jenom přehodnotili ten hřebenový přejezd Brače a sjeli jsme k moři, že se třeba někde vykoupeme. Nalákala nás totiž malá silnička, která má podle mapy vést podél moře. Ale opět se ukázala naše naivita ohledně cest podél řek nebo moří - realita byla totiž o dost jiná.

V jednom z domů jsme nabrali vodu. Děda si taky stěžuje na horko. Je už 5 odpoledne a slunce pořád nemilosrdně praží. A naše vysněná silnička moře jenom lehoučce lízla a stoupá a stoupá. Dost dlouho a dost vysoko. Ale i tak je na ostrově fajn. Pěkné silnice, malý provoz závislý na trajektech a neskutečná pohoda.

Nebo alespoň nám to tak připadá stranou od všeho toho dovolenkového šílenství. A krajina je oranžová a všude maximálně keřiky, větší rostliny tu nerostou. Konečně se to zlomilo a my přestáváme stoupat a sjíždíme k moři. Už podruhé! :-)

Báli jsme se, že tato cesta (na mapě úzká čárka) bude makadám a on je to luxusní asfalt. Cesta je parádní, akorát nevede u moře, ale asi 100metrů nad ním a pod námi sráz. Hledáme místo, kde by se dalo sjet dolů a vykoupat se. A kdyby to šlo, že bychom tam i přespali, ale každá odbočka je k obydleným domům nebo chatám.

Ale přeci jenom se něco našlo. Sjeli jsme dolů, kde je malá pláž. Na ní se placatí asi 3 rodinky. Vykoupali jsme se a čekáme, až všichni odejdou pryč. Voda je mělká, docela studená a zrovna se i trochu zatáhlo. Rodinky to balí, vypadá to na romantický nocleh na pláži. Jenže se tu začíná rojit omladina. Na loďkách si přivazí basy Karlovaček a říkají cosi o disku. Míží v nedaleké hospodě, ale podle těch přivezených věcí ne na dlouho. Tak to ne, o to nestojíme. Neradi balíme a prcháme. Ach jo :- (!!!

Vyrvali jsme kola zpět prudkým srázem po betonové cestě zpět na silnici, ještě se tu koupe spousta děcek, řvou u toho ... no to byl nápad s noclehem u moře! Nevím, kam bychom museli jet, abychom na pláži byli sami nebo aby tam aspoň bylo v noci ticho! Do Chorvatska rozhodně ne.

Ale aspoň jsem vykoupání. Slevili jsme z toho nocovat přímo u moře a hledáme jinde. Není to ale vůbec slavný. Ostrov je rozparcelován a oplocen, prostě všude jsou ty ohrádky, každý kousek země někomu patří a je za plotem. A kde není ohrádka nebo plot, tak jsou srázy, políčka nebo domy. Prostě do mrtě využitý každičká píď země. Luděk zkouší další a další odbočky do šumu (do lesa), ale marně. Vjeli jsme do městečka Postira. Opět typické chorvatské přímořské městečko s bílým kostelíkem - nyní je ale vše nádherně ozářené zapadajícím sluncem. Romantika jako blázen. Valíme dál. Ani jsme pořádně nevyjeli z města a nalevo od cesty jsme zmerčili neoplocený les. Zajeli jsme tam a našli na zdejší podmínky docela solidní plácek. Ani stan nestavíme, rozbalili jsme to pod širákem. Pršet nebude, nebe je vymetené. Uvařili jsme si těstoviny nazvané "Brynzové korbáčky" a pak dobrou noc. Místo slunce na nás celou noc svítí měsíc. Horko je z toho taky, pod spacákem se potím a když se odkopu, tak po mě furt něco leze a kouše. Usínáme až někdy kolem půlnoci, ach jo.

Brač - Postira
Denní: 83,0 km
Celkem: 1714 km

21. den - sobota 18.6. – Split, nejasný zpráva odjezdu vlaku, jedeme domů

To byla teda noc. Ráno všude kolem běhají mravenci, tak už víme, kdo to v noci kousal. Jediný geniální na tomto místě je to, že jsme ve stínu borovic. Ta odbočka do lesa je dosti frekventovaná, pořád po ní jezdí nějaká auta nebo traktůrky. Přišla nám SMS od Pavla, že dneska vyráží na cestu: autem do Slovinska a na kole pojedou po pobřeží dolů a Bosnou zpět.

Je půl osmé, snídáme a balíme. Dneska naposledy nasedneme na kolo. Dojedeme do přístavu, přeplavíme se do Splitu a odtud nám jede Jadranský Expres domů. Je neuvěřitelné, co vše jsme na této cestě zažili: sníh, déšť, mráz, kroupy, vedro jako blázen. Ale na závěry je ještě brzy, ještě to úplně neskončilo! S hrůzou jsme zjistili, že na jízdence na vlak nemáme čas odjezdu. Tak komu napíšeme? Kdo sedí pořád na internetu? Zkusíme Martina.

A teď už opravdu jedeme. Ještě pár kilometrů podél moře a pak už sjíždíme na nulu. Zde silnička konečně vede kolem pobřeží, tak jak jsme si to včera představovali. Po 9,5 km vjíždíme do přístavu v Supetar. Jezdí tady dvě konkurenční společnosti: Semmarina a Jadrolinija. Okoukli jsem ceny - Semmarina má nějakou mimosezónní akci -25%, takže to vychází o dost laciněji. Koupili jsme si lístky a máme opět 1,5 hodiny do odjezdu. Tak se jedeme ještě někam naposledy vykoupat. Hned vedle přístavu je malá pláž, tak není co řešit. Spolu s námi tu je česká rodinka, kterou diriguje statná paní středního věku. Vykoupali jsme se, osprchovali vodou z PET lahve a jedeme na trajekt. Už připnul. Ještě než jsme se nalodili, přišel se s námi pobavit místní děda. Že prý je vedro. Do 12ti hodin OK, ale pak je slunce nebezpečné. No jo, to my víme, proto se taky rádně mažeme krémem s faktorem 30.

Trajekt Semmarina je teda ohromný oproti konkurenční Jadrolinii, ani si netroufáme odhadovat kapacitu. Nalodili se s námi dva báglikáři na tandemu. Okukujeme jejich stroj a debatujeme o tomto stylu jízdy. Asi by nám to nevyhovovalo, není od věci si jet svým tempem a být třeba i chvíli sám. Na lodi jsme vylezli až na horní palubu. Nemají tady nikde střechu a nám se nechce být na pražícím slunci, tak Luděk našel vlez do baru s luxusními sedačkami. Sedíme si a máme výhled na zád' lodi a náhodou i na naše kola dole. Přijali jsme SMS od Martina, že vlak odjíždí v 17:10. Prý to ale ani na infolince ČD nevěděli přesně. Martine, díky! Konečně odplouváme. Loučíme se s Bračem pohledem na vesničku Supetar s kostelíkem.

Za hodinu plavby jsme ve Splitu. Byli jsme zvědaví na připlouvání, tak jsme se nasáčkovali na příd', ale těstě před přiřazením lodi jsme odtamtud byli vyhnáni. Opustili jsme tlamu lodě a jsme ve Splitu, našem cíli. Split je velké město. Podle mapy a tedy i znalosti přibližného směru se vydáváme hledat nádraží. Ale není to vůbec jednoduché. Motáme se uličkami, na křižovatkách dost tápeme - nezbyvá, než se zeptat. Paní mám ukazuje, že máme jet zpátky. Což se nám nezdá, protože jsme nepřejížděli koleje (to bychom si všimli!), tak se ptáme znovu. Opět je výsledkem informace na dvě věci, takže do třetice se ptáme přímo orgánu, neboli policie. Ten neochotně ukazuje rukou, vyrušili jsem ho od požívání hroznového vína. Vracíme se zpátky do přístavu, to není možný, kde to nádraží sakra může být, když v tom nalevo vidím koleje a nápis "Perón". Hurá! V nádražní budově je nádherný chládek. Moc vlaků odsud nejezdí, dneska jich pojede jenom pět. Split je konečná stanice. Hledáme informace o našem vlaku. Paní v informacích neochotně potvrdila čas odjezdu v 17:10. Přitom na ceduli je 17:40. To už je jedno, to vyjde skoro nastejno.

Takže máme bezmála 4 hodiny času. Co budeme dělat? Tady na nádraží je tak příjemně... Ale po krátké pauze se přeci jenom vydáváme do města. Přeci jenom, takovou dálku jsme sem jeli, tak bychom se tu mohli trochu porozhlédnout. A třeba si i nakoupit jídlo do vlaku.

Objeli jsme pěkné historické centrum, v malé burkárně si dali posledního burka za 8 kun a nabrali vodu. V obchodě vedle tržiště jsem nakoupila chleba a zásoby do vlaku (hlavně sladkosti :-). Ještě jsem chtěla něco zdravého z trhu, ale ten už se pomalu balí. Vzduchem se line směsice všemožných pachů a pokřik trhovců pakujících si svoje nádobíčko. Sem tam ještě někdo prodává, tak jsme jim za tu vytrvalost udělali trochu kšeft a koupili si kus lubenice (melounu) za 10 kun. Cpeme se jím a pozorujeme u toho trh. Po trhovcích a zákaznicích přijdou na řadu racci a toulavé kočky a paběrkují ve zbytcích. Jsme zvyklí na české holuby, ale na racka velikostí nemá, ten je proti němu obrovský pták. Pak jsme posčítali poslední drobné kuny a Luděk za ně přinesl jahody, broskve a meruňky. Snad máme už vše :-)

Jsou tři hodiny, tak se pomalu přesunujeme na nádraží. Při výjezdu z tržiště jsem zahlédla o zed' opřená obáglovaná kola, značka se mi zdá povědomá, tak rovnou česky volám "Ahoj, odkud jste?". Je to rodinka 2 + 2 kluci (už tak 16ti letí) z Brna. Kus cesty sem jeli vlakem a pak na kole. Jsou na cestě 10 dní a domů i oni jedou Jadran Expresem, i když taky nevědí, jestli v 17:10 nebo 17:40. Jeli prý Mali Alan, tak vzpomínáme, jak jsme tam jeli před 3 lety. Je to prý pořad kamenná cesta, ale tank neviděli, dost možná už tam nebyl. A pod Alanem už prý vede tunel s jednosměrným provozem. To jsou novinky! Loučíme se s tím, že se uvidíme ve vlaku.

Na nádraží se už houfují Češi a postávají tu dva specialisti s visačkou "Jadran Expres". Pozorujeme, jak nakládají auta do speciálního vagónu. Trať nemají elektrifikovanou, tak vše posunuje dieselová lokomotiva. Je pořad vedro, ale trochu se zatahuje. Přijel super moderní vlak IC o 2 vagónech.

17:10 už uplynulo a náš vlak nikde. Tak to asi pojede v těch 17:40. A opravdu, chvilku před půl vlak přijel. Jak Luděk správně předpokládal, je to český vlak, jen ty autovagóny jsou chorvatské. Máme už připravený báglik s sebou do kupé, protože bágly dáme spolu s koly do služebního vagónu. My první, ty Brňáci jdou až po nás, protože budou vystupovat dříve. Kola ale budou zavěšena, takže je musíme klasicky odstojit. Kolegové cyklisti mají na řídkách ve předu roztomilé košíčky. Vezou v nich porcelánové hrnečky na čaj. Vyfasovali jsme papíry ke kolům a jdeme najít náš vagón. Jsme v posledním, za námi už se vezou jen auta. Nastupujeme do vlaku. Po **Chorvatsku** jsme na kole najeli **205 km**, zbytek bude už jen vlakem.

Našli jsme naše lehátkové kupé pro 3 osoby. Spolu s námi pojede ještě paní z Moravy. Je docela super. Dohodli jsme se, že jí pustíme úplně dolů. Já jsem si zalezla nahoru a Luděk je uprostřed. Povídá si s paní. Už jede s Jadran Expresem potřetí, tak vše zná. Navíc je z CK ČD travel, byla u moře vše zkontrolovat a

naplánovat už i na příští rok. Navečer odešla se svým kolegou (jede v jiném kupé) do jídelního vozu a my jsme osaměli. Čteme si (Z Haně do Jeruzaléma na kole) nebo se díváme z okna. Projíždíme pěknou krajinou, tak jsme spíš u toho okna. Kopečky, louky, osamělé baráčky, v jednu chvíli koukáme do propasti. Konečně se trochu ochladilo. Pojedli jsem chleba a když se setmělo, tak se snažíme usnout. Paní pořád ještě nedorazila. Pospáváme, ale je to slabé: 2x nás budí slovinští celníci, někde měníme lokomotivu (elektrickou za dieslovou) a navíc jsem strašně poštipaná od těch včerejších mravenců.

Vlak Jadran Expres - někde :-)

Denní: 13,3 km

Celkem: 1729 km

22. den - neděle 19.6. – snídaně ve vlaku, ukradené klíče

Dobré ráno ve vlaku. Je půl sedmé, jsme na rakouské hranici a právě probíhá kontrola. Dostáváme dokonce i razítko do pasu. Roznáší se snídaně. Už od večera víme, že v lůžkovém vagónu máme nárok na snídani. Bylo to jako v letadle: podávaly se párečky, minicroissant, pitíčko a čaj. Naše spolucestující, která v noci přišla bůhví kdy, nám přenechala párky za to, že jsme jí nechali spát dole, i když jsme tam měli spát my (a ona úplně nahoře). Po snídani jsme vyplnili dotazník spokojenosti zákazníka a z okna pozorujeme rakouskou krajinu už podobnou té naší. Vidní projíždíme zajímavým vymakaným systémem podzemních tunelů, kde se míjíme s metrem a tramvajemi. Ale nic moc vidět nebylo, max. Prátr a pár výškových budou. Paní nás zase láká do jídelního vozu. Není ještě ani 11, ale nechali jsme se ukecat - zas takový problém to nebyl:-) Objednávka zní 3xvepřoknedlozelo a 2x pivo. Než to přinesli, akorát jsme projeli českou hranici. Vlakem prochází české policajtky a dávají razítka do pasů. Oběd je výborný. Už se chytl i český Oskar, tak posíláme levné SMSky a pak si povídáme s naší známou. Vlak staví v Břeclavi. Dáváme si ještě jahodové knedlíčky jako zákusek, abychom z té dovolené nepřijeli pohublí - to by bylo nefér :-)

Za výborný oběd jsme zaplatili 400Kč za oba a vracíme se na "pokoj". Všichni si už sbalili postele, převlíkli se a sedí jako civilizovaní lidi ve vlaku. My jediná máme lůžka rozložená a válíme se. Prý do loňska byl vlak ještě navíc klimatizovaný.

V Brně vystupuje hodně lidí, i naše paní. Rodinka kolařů nandává bágly a košíčky s hrnečky. Vlak se vyprázdnil. Ještě stavíme v České Třebové a Pardubicích (jen pro výstup) a to už jsme skoro doma. Máme pět minut zpoždění, pouští před nás vlak IC. Roztomilé hlášení: "Na nástupišti číslo dva ukončete nástup do zvláštního vlaku Jadran Expres. Vlak je připraven k odjezdu. Žádáme cestující, aby nenastupovali do tohoto vlaku" :-)

Počasí je české letní: modro, obláčky, žádná pařenice. Do Prahy na Hlavní nádraží přijíždíme nečekaně a netradičně přes Hostivař, Zahradní Město a Vršovice.

Když jsme si na perónu nandali bágly na kola, chci si připravit klíče od bytu, abychom zbytečně nekrámovali před barákem. Jenže je nemůžu najít. Kam jsem je jenom dala? A pak mě napadlo, že byly asi v brašničce u foťáku a že je asi ty albánské děti vytáhly spolu s foťákem. Ach jo. Volám mámě, protože mají náhradní klíče od mého bytu. Jsou zrovna na cestě z letního sídla domů a do hodiny klíče přivezou. Tak zatím jedeme. Opustili jsme nádraží výjezdem pro auta, pak jako nic vydupali Seifertkou a po Olšanské kolem Telecomu dojeli zadem domů. Zašli jsme na bazén na klobásu a pivo a čekáme na rodiče, až přivezou klíče od bytu. Jak jsem ráda, že jsme nepřijeli o půlnoci jako vloni. A tím je naše letošní balkánské putování u konce.

Praha Žižkov

Denní: 4,4 km

Celkem: 1734 km

Zapsala Markéta, březen 2010.

Další cestopis, po 4leté pauze, bude o cestě Odra-Nisa-Rujána a Polskem domů, uskutečněné v červnu 2009.